

НУБІП України

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

11.07 – МР.1739 «С» 2020.11.12 009

БОГДАНОВИЧ ЯНА МИКОЛАЇВНА

2021

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

УДК 336.767:334

ПОГОДЖЕННЯ
Декан економічного факультету

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри фінансів

Діброва А.Д. (підпис) 2021 р.

Давиденко П.М. (підпис) 2021 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему: «Аналітична оцінка інвестиційної
привабливості підприємства»

Спеціальність (напрямок підготовки) 072 – «Фінанси і кредит»
(код і назва)

Програма підготовки освітньо-професійна
(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Гарант освітньої програми
д.е.н., професор

Худолій Л.М.
(ПІБ)

Керівник магістерської роботи
к.е.н., доцент
(науковий ступінь та вчене звання)

Тітенко А.В.
(ПІБ)

Виконала

Богданович Я.М.
(ПІБ студента)

Київ – 2021

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фінансів

д.е.н., проф.
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Давиденко Н.М.
(ПІБ)

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

СТУДЕНТУ

Богданович Яни Миколаївни

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Спеціальність
кредит»

072- «Фінанси і

(код і назва)

Програма підготовки

освітньо-професійна

(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Тема магістерської роботи: «Аналітична оцінка інвестиційної привабливості підприємства»

Затверджена наказом ректора НУБіП України № 1739 «С» від 12.11.2020

Термін подання завершеної роботи на кафедру

01.11.2021

(рік, місяць, число)

Вихідні дані до магістерської роботи: фінансова звітність ТОВ «Метінвест»

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретико-методичні основи інвестиційної привабливості підприємств
2. Аналіз інвестиційної привабливості підприємства
3. Шляхи підвищення інвестиційної привабливості підприємства

Дата видачі завдання «15» листопада 2021 р.

Керівник магістерської
роботи

(підпис)

Тітенко З. М.
(прізвище та ініціали)

Завдання прийняла до
виконання

(підпис)

Богданович Я. М.
(прізвище та ініціали студента)

РЕФЕРАТ

Магістерська робота на тему: «Аналітична оцінка інвестиційної привабливості підприємства» виконана на прикладі Товариства з обмеженою відповідальністю «Метінвест» складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури, і викладено на 91 сторінках комп'ютерного тексту, що містить 15 таблиць, 5 рисунків.

Метою роботи є обґрунтування теоретично-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємств

Предметом дослідження є комплекс теоретичних, методичних і практичних аспектів підвищення інвестиційної привабливості підприємства.

Об'єкт дослідження є вітчизняні підприємства, які займаються інвестиційною діяльністю.

Методи дослідження: під час написання роботи були використані такі методи: аналітичний метод – при проведенні оцінки стану інвестиційної привабливості; табличний метод – при представленні відповідних розрахунків; графічний метод – для наглядного відображення динаміки.

Робота складається з вступу, трьох розділів і висновків та пропозицій.

В першому розділі роботи розглянуті теоретико-методичні основи інвестиційної привабливості. У другому розділі проаналізована інвестиційна привабливість підприємства. У третьому розділі наведені шляхи підвищення інвестиційної привабливості.

Ключові слова: ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ, ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ, УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА, СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ.

ЗМІСТ

НУБІП України

Вступ.....

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....

НУБІП України

1.1. Економічна суть інвестиційної привабливості підприємства.....

1.2. Чинники, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства.....

1.3. Методичні основи оцінювання інвестиційної привабливості підприємств.....

НУБІП України

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (ТОВ «Метінвест»).....

2.1. Загальна характеристика діяльності підприємства.....

2.2. Аналіз інвестиційної діяльності досліджуваного підприємства.....

НУБІП України

2.3. Оцінювання параметрів інвестиційної привабливості підприємства.....

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....

3.1. Напрями покращення інвестиційної привабливості підприємства ...

НУБІП України

3.2. Підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю.....

3.3. Розробка інвестиційного проєкту для досліджуваного підприємства.....

Висновки.....

Список використаної літератури.....

НУБІП України

НУБІП України

ВСТУП

На сьогоднішній день в Україні досить активно проходить процес формування і покращення роботи чинних підприємств різних форм власності.

Важливим завданням є залучення інвестицій, в тому числі і зарубіжних. Для цього необхідно аргументоване, ретельно обгрунтоване оформлення пропозицій, що вимагають капіталовкладень. Успішне формування нового бізнесу також не може обійтися без чіткого і об'єктивного планового проекту.

Всі підприємства в тій чи іншій мірі пов'язані з інвестиційною діяльністю. Прийняття рішень по інвестиційним проектам ускладнюється різними факторами: вид інвестицій, вартість інвестиційного проекту, множинність доступних проектів, обмеженість фінансових ресурсів, доступних для інвестування, ризик, пов'язаний з прийняттям того чи іншого рішення.

Інвестиційна діяльність являє собою, перш за все, вкладення інвестицій і здійснення практичних дій з метою отримання прибутку і (або) досягнення іншого корисного ефекту.

Інвестиції відіграють важливу роль, як на макро, так і на мікро рівні.

Основна мета інвестицій може бути визначена як вкладення коштів і ресурсів в капітальне будівництво, реконструкцію або модернізацію об'єкта, призначеного для виробництва продукції або надання послуг за умови погашення зовнішньої заборгованості і виплат дивідендів акціонерам. У міру погашення зовнішньої заборгованості відповідно збільшується вартість акціонерного капіталу.

Актуальність обраної теми обумовлена тим фактом, що кожна компанія зацікавлена у збільшенні власного капіталу, найбільш привабливим є залучення зовнішніх джерел, а інвестори, у свою чергу, у отриманні прибутку і відповідно його примноженні, а задля уникнення втрат вони оцінюють ефективність вкладення інвестицій в існуючий проект. Також актуальність обумовлена тим, що ефективна діяльність підприємства в довгостроковій

перспективі, забезпечення високих темпів розвитку і підвищення конкурентоспроможності в значній мірі визначається рівнем його інвестиційної діяльності. І зокрема, вирішальне значення має належати

оновленню основних виробничих фондів, так як заміна зношених основних засобів новими дозволить підприємству виробляти конкурентоспроможну продукцію, задовольняти споживчий попит і пристосовуватися до умов ринкової конкуренції.

Метою магістерської роботи є обґрунтування теоретично-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємств.

Для досягнення зазначеної мети поставлено такі завдання:

- визначити теоретичну сутність інвестиційної привабливості;
- обґрунтувати методики оцінювання інвестиційної привабливості;
- проаналізувати інвестиційну діяльність підприємства;
- оцінити параметри інвестиційної привабливості;
- обґрунтувати шляхи підвищення інвестиційної привабливості;
- розробити інвестиційний проект.

Предметом дослідження є комплекс теоретичних, методичних і практичних аспектів підвищення інвестиційної привабливості підприємства.

Об'єкт дослідження є вітчизняні підприємства, які займаються інвестиційною діяльністю.

Методи дослідження: під час написання роботи були використані такі методи: аналітичний метод (при проведенні оцінки стану інвестиційної привабливості); табличний метод (при представленні відповідних розрахунків); графічний метод (для наглядного відображення динаміки).

НУБІП України

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Економічна суть інвестиційної привабливості підприємства

В економічній літературі існує достатня кількість праць різних вчених, присвячених проблемам визначення і розуміння «інвестиційної привабливості» підприємства.

Для початку необхідно вяснити, що таке інвестиційна діяльність та аналіз інвестиційної діяльності.

Інвестиційна діяльність – це сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо вкладення інвестицій у формування потенціалу суб'єктів господарювання.

При цьому інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті чого створюється прибуток і чистий дохід в сумі амортизаційних відрахувань, або досягається соціальний ефект.

Метою аналізу інвестиційної діяльності підприємства є інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень щодо здійснення інвестиційної діяльності.

Об'єктом аналізу інвестиційної діяльності є безпосередньо інвестиційна діяльність підприємства або окремі операції з фінансового чи реального інвестування.

Суб'єктами аналізу інвестиційної діяльності можуть бути замовники та користувачі, які з певних причин зацікавлені в результатах інвестиційної діяльності підприємства.

Аналіз інвестиційної діяльності – це процес оцінювання і прогнозування фінансових результатів інвестиційної діяльності та їх впливу на фінансовий

НУБІП України

стан підприємства на основі грошових потоків інвестиційного проекту, а також бухгалтерської та фінансової звітності підприємства.

Аналіз інвестиційної діяльності складається з наступних етапів (рис.

1.1).

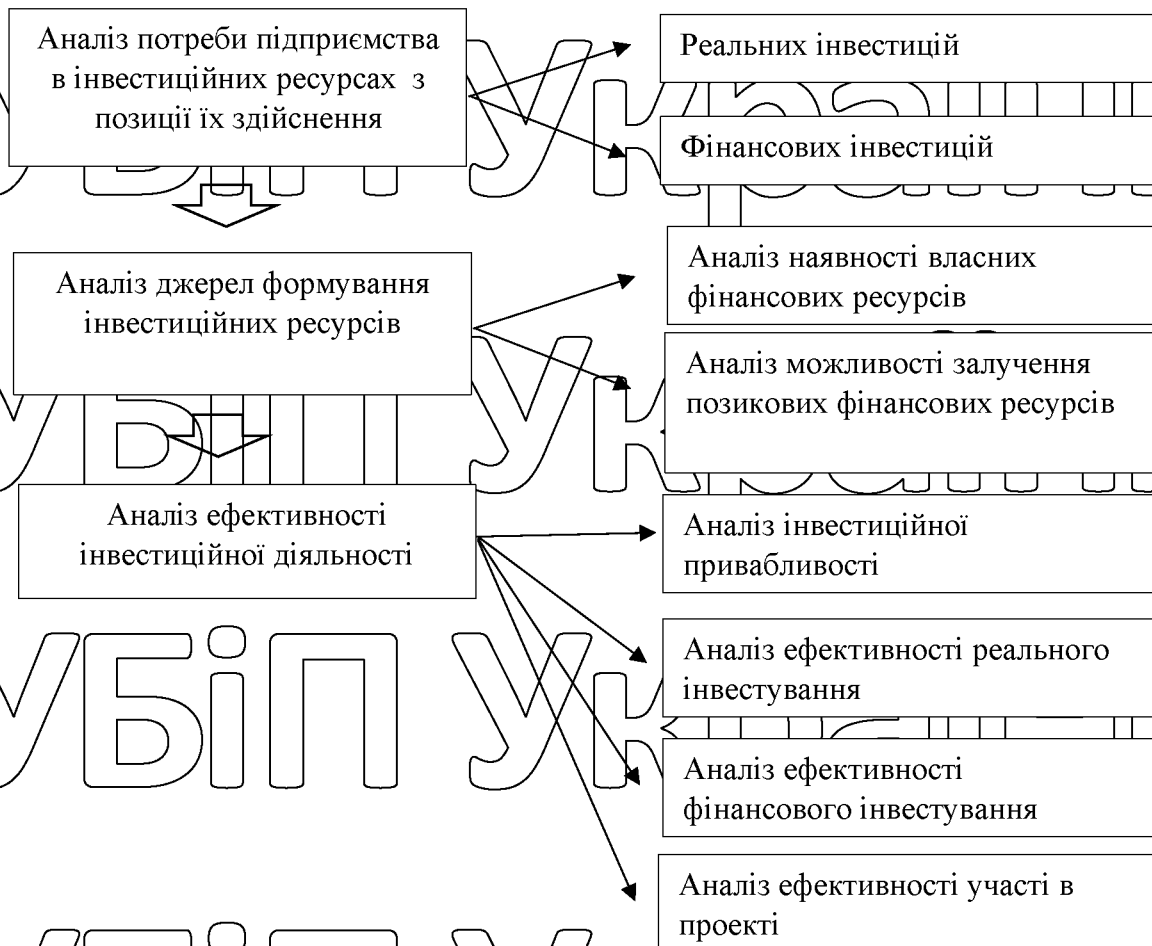

Рис. 1.1. Основні етапи аналізу інвестиційної діяльності підприємства

В умовах загострення ринкової конкуренції між підприємствами за нові ринки збуту готової продукції оцінка інвестиційної привабливості окремого суб'єкта є важливим питанням. Оскільки, з одного боку, це основа для розробки його інвестиційної політики, а з іншого, – можливість виявити недоліки в діяльності підприємства, передбачити заходи щодо їх ліквідації та покращити можливості залучення інвестиційних ресурсів. А це допомагає інвесторам визначитися у своєму рішенні про інвестування.

Вивчивши існуючі підходи до сутності інвестиційної привабливості підприємства, можна систематизувати й об'єднати існуючі трактування в чотири групи за такими ознаками:

1) інвестиційна привабливість як умова розвитку підприємства;

Інвестиційна привабливість підприємства - стан його господарського розвитку, при якому з високою часткою ймовірності в прийнятні для інвестора терміни інвестиції можуть дати задовільний рівень прибутковості або може бути досягнутий інший позитивний ефект.

2) інвестиційна привабливість як умова інвестування;

Інвестиційна привабливість - це сукупність різних об'єктивних ознак, властивостей, засобів, можливостей, які обумовлюють потенційний платоспроможний попит на інвестиції в основний капітал.

3) інвестиційна привабливість як сукупність показників;

Інвестиційна привабливість підприємства - сукупність економічних і фінансових показників підприємства, що визначають можливість отримання максимального прибутку в результаті вкладення капіталу при мінімальному ризику вкладення коштів.

4) інвестиційна привабливість як показник ефективності інвестицій [11].

Ефективність інвестицій визначає інвестиційну привабливість, а інвестиційна привабливість - інвестиційну діяльність. Чим вище ефективність інвестицій, тим вище рівень інвестиційної привабливості та масштабніше - інвестиційна діяльність, і навпаки.

Таким чином, узагальнивши запропоновану вище класифікацію, можна сформулювати найбільш загальне визначення інвестиційної привабливості підприємства - це система економічних відносин між суб'єктами господарювання з приводу ефективного розвитку бізнесу та підтримки його конкурентоспроможності [10, с. 3].

З позицій інвесторів, інвестиційна привабливість підприємства - це система кількісних і якісних факторів, що характеризують платоспроможний попит підприємства на інвестиції.

Попит на інвестиції (в сукупності з пропозицією, рівнем цін і ступенем конкуренції) визначає кон'юнктуру інвестиційного ринку.

Для того, щоб отримати надійну інформацію для розробки стратегії інвестування, необхідний системний підхід до вивчення кон'юнктури ринку, починаючи з макrorівня (від інвестиційного клімату держави) і закінчуючи мікрорівнем (оцінкою інвестиційної привабливості окремого інвестиційного проекту).

Дана послідовність дозволяє інвесторам вирішити проблему вибору саме таких підприємств, які мають кращі перспективи розвитку в разі реалізації запропонованого інвестиційного проекту та можуть забезпечити інвестору планований прибуток на вкладений капітал з наявних ризиків. Одночасно інвестором розглядається приналежність підприємства до галузі (що розвиваються або депресивні галузі) і його територіальне розташування (регіон, федеральний округ). Галузі і території, в свою чергу, мають власні рівні інвестиційної привабливості, які включають в себе інвестиційну привабливість підприємств.

Таким чином, кожен об'єкт інвестиційного ринку має власну інвестиційну привабливість і одночасно перебуває в «інвестиційному полі» всіх об'єктів інвестиційного ринку. Інвестиційна привабливість підприємства крім свого «інвестиційного поля» відчуває інвестиційний вплив галузі, регіону і держави. У свою чергу, сукупність підприємств утворює галузь, яка впливає на інвестиційну привабливість цілого регіону, а з привабливості регіонів складається привабливість держави. Всі зміни, що відбуваються в системах більш високого рівня (політична нестабільність, зміни в податковому законодавстві та інші) безпосередньо позначаються на інвестиційній привабливості підприємства [2].

Інвестиційна привабливість залежить як від зовнішніх факторів, що характеризують рівень розвитку галузі та регіону розташування даного підприємства, так і від внутрішніх чинників діяльності всередині підприємства.

Приймаючи рішення про розміщення коштів, інвестору належить оцінити безліч факторів, що визначають ефективність майбутніх інвестицій. З огляду на діапазон варіантів поєднання різних значень цих факторів, інвестору доводиться оцінювати сукупний вплив і результати взаємодії цих факторів, тобто оцінювати інвестиційну привабливість соціально-економічної системи і на її основі приймати рішення про вкладення коштів.

Тому виникає необхідність кількісної ідентифікації стану інвестиційної привабливості, при чому слід врахувати, що для прийняття інвестиційних рішень показник, що характеризує стан інвестиційної привабливості підприємства, повинен мати економічний сенс і бути порівняним з ціною капіталу інвестора.

Отже, можна сформулювати вимоги, що пред'являються до методики визначення показника інвестиційної привабливості:

- Показник інвестиційної привабливості повинен враховувати всі значущі для інвестора фактори зовнішнього середовища;
- Показник повинен відображати очікувану прибутковість вкладених коштів;
- Показник повинен бути порівнянний з ціною капіталу інвестора.

Побудована з урахуванням цих вимог методика оцінки інвестиційної привабливості підприємств дозволить забезпечити інвесторам якісний і обґрунтований вибір об'єкта вкладення капіталу, контролювати ефективність інвестицій і коригувати процес реалізації інвестиційних проектів і програм у разі несприятливої ситуації [6].

Інвестиційний потенціал підприємств України характеризується задовільним рівнем розвитку виробничого потенціалу, зокрема:

- зростанням матеріально-технічної бази підприємств;
- зростанням обсягу промислової продукції і зростанням попиту на продукцію українських підприємств;
- зростанням активності підприємств на ринку цінних паперів і безпосередньо підвищенням вартості українських акцій;

- зниженням ефективності управління діяльністю підприємства, що відбивається в значеннях показників, що характеризують фінансовий стан підприємств,

- достатнім обсягом і кваліфікацією робочої сили;

- нерівномірністю розвитку підприємств різних галузей промисловості.

Активність українських інвесторів знижується, в той час як інтерес іноземних інвесторів до промислових підприємств економіки України зростає

[8, с. 174].

Одним з головних чинників інвестиційної привабливості підприємства є інвестиційні ризики.

Інвестиційні ризики включають в себе наступні підвиди ризиків:

- ризик упущеної вигоди,
- ризик зниження прибутковості,
- ризик прямих фінансових втрат.

Ризик упущеної вигоди - це ризик настання (непрямого (небічного) фінансового збитку (недоотриманий прибуток) у результаті нездійснення якого-небудь заходу.

Ризик зниження прибутковості може виникнути в результаті зменшення розміру відсотків і дивідендів по портфельних інвестиціях, по внесках і кредитах.

Ризик зниження прибутковості включає наступні різновиди: процентні ризики і кредитні ризики.

Існує безліч класифікацій факторів, що визначають інвестиційну привабливість. Їх можна розділити на:

- Виробничо-технологічні;
- Ресурсні;
- Інституціональні;
- Нормативно-правові;
- Інфраструктурні;

НУВБІП УКРАЇНИ

- Експортний потенціал;
- Ділова репутація та інші.

Кожен із перерахованих вище факторів може бути охарактеризований

різними показниками, які найчастіше мають одну і ту ж економічну природу

[9, с. 153]

НУВБІП УКРАЇНИ

Інші фактори, що визначають інвестиційну привабливість підприємства класифікуються на:

- Формальні (розраховуються на підставі даних фінансової звітності);
- Неформальні (компетентність керівництва, комерційна репутація)

НУВБІП УКРАЇНИ

[10]

Інвестиційна привабливість з точки зору окремого інвестора, може визначатися різним набором факторів, що мають найбільше значення у виборі того чи іншого об'єкта інвестування.

НУВБІП УКРАЇНИ

На інвестиційну привабливість мають вплив багато чинників, одним з основних є інвестиційна привабливість галузі. Кожна сфера має велику кількість характеристик, які впливають на визначення даного поняття, тому не можливо дати точне узагальнююче визначення. Основна суть даного поняття, має на меті змогу оцінити наскільки вигідно вкладати капітал в даний проект.

НУВБІП УКРАЇНИ

Більшість компаній працюють у жорсткій конкуренції з метою отримання додаткового капіталу для розвитку майбутнього проекту.

Більшість інвесторів бажають вкладати кошти у проект, який ретельно розроблений і де він чітко може побачити певну картину доходів. Тому є важливим розробка звіту з фінансовими показниками, де будуть враховані всі

нюанси.

НУВБІП УКРАЇНИ

НУВБІП УКРАЇНИ

1.2. Чинники, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства

Інвестиційна привабливість підприємств є визначальним чинником як у процесі створення, так і його функціонування. На етапі започаткування господарської діяльності інвестиційна привабливість впливає на модель формування та управління фінансовими ресурсами. В процесі розвитку підприємства інвестиційна привабливість виступає одним із основних факторів у розробці стратегії управління акціонерним капіталом, а також дозволяє мінімізувати можливі ризики.

Згідно з Методикою інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій інвестиційна привабливість підприємства – це рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного підприємства, яке може визначатися чи оцінюватися значеннями відповідних показників.

Науково-методичні підходи до визначення сутності поняття інвестиційна привабливість підприємства можна поділити у чотири групи:

- як ефективність інвестування, відповідно до якої під інвестиційною привабливістю розуміють існування економічного ефекту від вкладення коштів у підприємство при мінімальному рівні ризику;

- як умова розвитку підприємства, що передбачає інтегральну кількісну та якісну характеристику його зовнішнього та внутрішнього середовища;

- як порівняльний показник, що дозволяє потенційному інвестору оцінити, наскільки те або інше підприємство привабливіше для вкладення коштів;

- як сукупність факторів, розглядається з позиції формування системи показників діяльності підприємства, яка визначає для інвестора оптимальні значення інвестиційної поведінки.

Нормативна методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій базується на розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості, що включає фінансові показники, які характеризують майновий стан, фінансову стійкість, ліквідність, прибутковість підприємства, а також його ділову та ринкову активність на певний момент часу, при цьому не враховуючи перспектив розвитку об'єкту інвестування.

Методики оцінки інвестиційної привабливості підприємства, що використовуються в сучасній практиці, можна систематизувати в три групи:

- 1) на основі розрахунку коефіцієнтів фінансового стану;
- 2) на основі розрахунку інтегрального показника;
- 3) на основі матричного підходу.

Характеристика виділених підходів щодо оцінки інвестиційної привабливості підприємства подано в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1
Характеристика методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості

Аналіз на основі фінансового стану	На основі інтегрального показника	На основі побудови матриці
- оцінка майнового стану;	- визначення груп показників;	- вибір груп показників та їх складових;
- оцінка фінансової стійкості;	- розрахунок вагомості певного показника у своїй групі;	- єнівставлений отриманих значень з нормативом,
- оцінка ліквідності активів;	- визначення фактичних значень показників;	- побудова матриці;
- оцінка ділової активності;	- розрахунок інтегрального значення показника інвестиційної привабливості	- співставлений суми показників матриці зі шкалою оцінки
- оцінка ринкової активності;		
- оцінка прибутковості		

Для всебічного аналізу інвестиційної діяльності підприємства важливе значення має оцінювання його інвестиційної активності.

Інвестиційна активність підприємства – це інтенсивність залучення довгострокових інвестицій в капітал підприємства.

Оцінка інвестиційної активності може бути здійснена на основі розрахунку ряду показників, перелік яких наведений в табл. 1.2.

В зовнішньому аналізі інвестиційної діяльності підприємства за даними фінансової звітності також можна використовувати таку систему показників інвестиційної активності:

- коефіцієнт співвідношення реальних та фінансових інвестицій, який розкриває характер спрямованості інвестиційної діяльності суб'єкта господарювання – участь у фінансуванні інвестиційних проектів або вкладання коштів у цінні папери та інші фінансові інструменти.

Таблиця 1.2
Система показників оцінки інвестиційної активності підприємства

Група показників	Показники	
	Загальні	Специфічні
Вмиєні власні кошти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Показники складу, структури, динаміки оборотних коштів, джерел фінансування, зобов'язань. 2. Показники ефективності використання оборотних коштів. 3. Показники динаміки та ефективності використання власних оборотних коштів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Рентабельність оборотного капіталу. 2. Питома вага позикових коштів в джерелах фінансування. 3. Рентабельність власних оборотних коштів.
Потенціал розвитку та перспективної економічної стійкості	<ol style="list-style-type: none"> 1. Показники складу, структури, динаміки за елементами потенціалу 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коефіцієнти оновлення, введення, фондівдачі. 2. Показники структури запасів, оборотних коштів. 3. Коефіцієнт реальної вартості майна. 4. Коефіцієнт постійного активу. 5. Система нерівностей, яка узагальнює показник економічної стійкості
Окремі інвестиційні операції	<ol style="list-style-type: none"> 1. Показники ефективності руху грошових коштів: коефіцієнт ефективності руху грошових коштів, коефіцієнт реінвестування 2. Частка додатного (від'ємного) грошового потоку від інвестиційної діяльності в загальному потоці 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Показник оцінки окремих видів інвестиційних операцій

Даний показник відображає скільки капітальних інвестицій припадає на 1 гривню фінансових інвестицій, здійснюваних підприємством за період, що аналізується,

- коефіцієнт співвідношення довгострокових та поточних фінансових інвестицій, який показує рівень ліквідності фінансових інвестицій підприємства.

Чим менше значення цього показника тим вищою є мобільність фінансових інвестицій, але разом з тим, менш стабільними є склад та структура таких інвестицій, що зумовлює підвищення вимог до якості аналітичного обґрунтування інвестиційних рішень в процесі формування інвестиційного портфеля підприємства;

- питома вага інвестиційних доходів в річному вхідному грошовому потоці опосередковано відображає ефективність інвестиційної діяльності та її вплив на якість руху грошових коштів суб'єкта господарювання.

Зростання даного показника, як правило, оцінюється позитивно, якщо він не перевищує внесок основної діяльності у формування надходжень грошових коштів суб'єкта господарювання;

- питома вага інвестицій в річному вихідному грошовому потоці як і попередній коефіцієнт є показником ефективності інвестиційної діяльності.

В оцінках цього показника необхідно враховувати, що якість грошового потоку підприємства буде залишатися нормальною навіть при високому рівні видатків грошових коштів за інвестиційною діяльністю, оскільки інвестиції, здійснені в поточному періоді призводять до зростання грошових надходжень від операційної та інвестиційної діяльності в майбутньому;

- коефіцієнт ліквідності грошового потоку від інвестиційної діяльності, який розраховується як відношення надходжень грошових коштів від інвестиційної діяльності до відповідних видатків коштів за період.

Якщо даний показник менше 1, то підприємство для фінансування інвестицій додатково залучає інвестиційні ресурси, сформовані за іншими видами діяльності – операційною та фінансовою. Зменшення показника вказує на збільшення використання операційного прибутку, амортизаційних відрахувань, позикового капіталу в реалізації інвестиційних завдань.

- коефіцієнт ефективності грошового потоку від інвестиційної діяльності, який показує обсяг чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності у розрахунку на 1 грошову одиницю використання грошових коштів для реального та фінансового інвестування.

Відоме значення цього показника не завжди вказує на неефективність інвестиційної діяльності, оскільки переважання інвестиційних витрат над надходженням грошових коштів в поточному періоді при низькій ризикованості та високій ефективності відповідних інвестицій може зумовити майбутнє зростання коефіцієнта ефективності грошового потоку. Зростання даного показника завжди оцінюється позитивно, оскільки вказує на зростання доходності.

Оцінка інвестиційної активності підприємства може бути здійснена шляхом визначення її рівня. Рівень інвестиційної активності підприємства визначається на основі індексу інвестиційної активності (I_{ia}), який обчислюється за такою формулою:

$$I_{ia} = \frac{(B_d + Z_d)}{(B_{\Pi} + ЧП)}, \text{ де} \quad (1.1)$$

B_d - обсяги інвестицій, які було вкладено в основний капітал підприємства у звітному періоді за рахунок внутрішніх джерел коштів, грн.;

Z_d - обсяги інвестицій, які було вкладено в основний капітал підприємства у звітному періоді за рахунок зовнішніх джерел коштів, грн.;

B_{Π} - сума нарахованого зносу необоротних активів підприємства у звітному періоді, грн.;

$ЧП$ - чистий прибуток підприємства у звітному періоді, грн.

Залежно від значення індексу інвестиційної активності виділяють такі рівні інвестиційної активності підприємства:

високий рівень інвестиційної активності підприємства досягається за умови виконання такої нерівності:

$$I_{ia} < 1 \quad (1.2)$$

– середній рівень інвестиційної активності підприємства, коли виконується умова:

$$(Z_{\text{п}} + 0,5 \text{ ЧП}) / (Z_{\text{п}} + \text{ЧП}) < I_{ia} < 1 \quad (1.3)$$

– низький рівень інвестиційної активності за умови, якщо:

$$Z_{\text{п}} / (Z_{\text{п}} + \text{ЧП}) < I_{ia} < (Z_{\text{п}} + 0,5 \text{ ЧП}) / (Z_{\text{п}} + \text{ЧП}) \quad (1.4)$$

– недостатній рівень інвестиційної активності, якщо виконується така нерівність:

$$0 < I_{ia} < Z_{\text{п}} / (Z_{\text{п}} + \text{ЧП}) \quad (1.5)$$

Для оцінки інвестиційної привабливості підприємства розраховується

господарський стан підприємства та оцінюються фінансові показники компанії. Основними показниками є:

- ліквідність – показник, який характеризує швидкість трансформації активів у грошові кошти за необхідності;
- майновий стан – характеризує частку оборотних і необоротних коштів в майні підприємства;

- ділова активність – показник характеризує всі фінансові процеси на підприємстві, від яких в свою чергу залежить прибуток підприємства;

- фінансова залежність – показує залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування і чи можливе функціонування без додаткових засобів;

- рентабельність – відображає ефективність використання підприємством своїх фінансових можливостей.

При оцінці інвестиційної привабливості враховуються такі фінансові показники: забезпеченості ресурсами, рентабельність продукції, чисельність персоналу, рівень завантаження виробничих потужностей, знос основних засобів, наявність основних і виробничих фондів тощо.

Також для оцінювання інвестиційної привабливості підприємств пропонується використати систему збалансованих показників, яка розроблена американськими вченими Капланом Р. і Нортоном Д. [15].

В основу системи збалансованих показників (СЗП), як відмічають Каплан Р. і Нортон Д., покладено чотири складових, які дають можливість досягти «балансу між довгостроковими і короткостроковими цілями, між бажаними результатами і чинниками їх досягнення, а також між жорсткими об'єктивними критеріями і м'якшими суб'єктивними показниками» [15].

Однією з ключових переваг системи збалансованих показників є взаємне доповнення фінансових показників операційними, стратегічними і якісними показниками, а саме використання монетарних і немонетарних показників.

Складові системи збалансованих показників охоплюють усі важливі напрями діяльності підприємства, а саме фінансову, маркетингову, внутрішні бізнес-процеси і якість управління персоналом.

Для оцінки фінансового стану проводиться аналіз майнового стану, ділової активності, рентабельності, фінансової стійкості та ліквідності підприємства. Оскільки одна з вимог аналізу це порівнянність даних, позиції підприємств на ринку цінних паперів не враховуються, тому що серед них є підприємства державної форми власності, які не мають право здійснювати емісію цінних паперів. За допомогою множеного регресійного моделювання проводиться розрахунок інтегрального показника фінансового стану підприємства.

Маркетингова політика підприємства розглядається як споживча база і сегмент ринку, в якому конкурує підприємство, а також як результат діяльності в цільовому сегменті ринку і дає змогу оцінити інвестиційну привабливість підприємства в даному напрямку.

Розрахунок ключового показника результативності маркетингової складової проводиться за допомогою множеного регресійного моделювання. Основними показниками за якими проводиться оцінка є коефіцієнт збереження клієнтської бази, коефіцієнт розширення клієнтської бази,

коefficient, що характеризує прибутковість клієнта, частка підприємства на ринку.

Інвестиційна привабливість підприємства багато у чому визначається ефективністю інвестиційно-інноваційною політикою та процесом управління виробництвом.

Розрахунок за допомогою множеного регресійного моделювання інтегрального показника результативності складової внутрішніх бізнес-процесів підприємств здійснюється за наступними показниками:

- індекс прибутковості впроваджених інвестиційно-інноваційних проєктів;
- питома вага доходу, отриманого від інвестиційно-інноваційних проєктів;
- питома вага своєчасно доставлених замовлень;
- рентабельність реалізованої продукції по чистому прибутку;
- частка браку.

Розвиток і навчання персоналу, а саме організаційна інфраструктура є основою для підтримання процесів створення вартості і підвищення інвестиційної привабливості підприємства.

За допомогою множеного регресійного моделювання проводиться розрахунок інтегрального показника результативності складової навчання і зростання персоналу за наступними показниками.

- coefficient стабільності кадрів;
- coefficient прибутковості на одного працюючого;
- coefficient забезпеченості сучасними програмами, coefficient ініціативи, coefficient корпоративної культури;
- coefficient стимулювання роботи в команді.

Загальний інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємства визначається за допомогою імітаційного моделювання.

Інтерпретація інтегрального показника оцінки фінансового стану підприємства, інтегрального показника результативності маркетингової

політики, інтегрального показника результативності складової внутрішніх бізнес – процесів підприємств, інтегрального показника результативності складової навчання і зростання персоналу, загального інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємства здійснюється відповідно до шкали Харрінгтона [8]

Важливим критерієм у прийнятті інвестиційного рішення є факт ризику і його наслідки. Для розрахунку цього показника, необхідно дізнатися, до якої категорії відноситься ризик.

Ризики діляться на наступні: зниження доходу, зміни політики ціноутворення, зміни кон'юнктури ринку, непотрібних потужностей підприємства, підвищення рівня конкуренції, втрата ліквідності, невиконання зобов'язань та інше.

На підставі узагальнення різних підходів і поглядів до розуміння категорії «інвестиційна привабливість» можна зробити висновок про їх неоднорідність, що зумовлено процесами, які відбуваються в галузях національного господарства і, найголовніше, з огляду на різний інвестиційний потенціал та інвестиційний ризик.

1.3. Методичні основи оцінювання інвестиційної привабливості підприємств

У сучасних умовах господарювання склалися кілька підходів до оцінки інвестиційної привабливості підприємств. Перший базується на показниках оцінки фінансово-господарської діяльності та конкурентоспроможності підприємства. Другий підхід використовує поняття інвестиційного потенціалу, інвестиційного ризику і методи оцінки інвестиційних проектів.

Третій ґрунтується на оцінці вартості підприємства. Кожен підхід і кожен метод мають свої переваги, недоліки і межі застосування.

Чим більше підходів і методів буде використано в процесі оцінки, тим більша ймовірність того, що підсумкова величина буде об'єктивним відображенням інвестиційної привабливості підприємства [10].

Управління будь-яким процесом повинно ґрунтуватися на об'єктивних оцінках стану його протікання. Основна характеристика інвестиційного процесу - стан інвестиційної привабливості системи. У зв'язку з цим необхідна оцінка інвестиційної привабливості економічних систем. Основні завдання оцінки інвестиційної привабливості економічних систем:

- визначення соціально-економічного розвитку системи з позицій інвестиційної проблематики;
- визначення впливу інвестиційної привабливості на приплив капіталоутворюючих інвестицій та соціально-економічний розвиток економічної системи;

- розробка заходів з регулювання інвестиційної привабливості економічних систем.

Додаткові завдання:

- з'ясування причин, що впливають на інвестиційну привабливість економічних систем;

- моніторинг інвестиційної привабливості

Сучасна теорія та практика аналізу інвестиційної діяльності використовують багато різних методів та прийомів оцінки її ефективності, які за характером інструментарію, що використовується, можна поділити на дві групи – формалізовані та неформалізовані

Формалізовані методи передбачають використання математичного апарату для розрахунку показників ефективності, що забезпечує високий рівень об'єктивності та достовірності прийнятих на їх основі рішень, а неформалізовані – евристичних підходів, результат яких в значній мірі зумовлюється якістю організації роботи експертів, спрямованої на усунення об'єктивного суб'єктивізму їх індивідуальних оцінок.

Основу методології оцінки ефективності інвестиційної діяльності становлять формалізовані методи, які в свою чергу за способом зіставлення різночасових грошових витрат та результатів поділяються на:

- статичні, тобто методи, в котрих не враховується зміна вартості грошей

Статичні методи оцінки інвестицій належать до найбільш старих і широко використовувалися ще до того, як концепція дисконтування грошових потоків придбала загальне визнання як спосіб отримання найточнішої оцінки прийнятності інвестицій.

Причиною їх використання в сучасних умовах є можливість отримання деякої додаткової інформації, яка дозволяє знижувати ризик невдалого вкладення грошових коштів;

- динамічні, тобто такі, які базуються на процедурі дисконтуванні.

Розрахунок простого періоду окупності інвестицій полягає у визначенні того терміну, який знадобиться для відшкодування суми початкових інвестицій. Простий термін окупності використовується для оцінки того, чи відшкодуються початкові інвестиції протягом терміну економічного життєвого циклу інвестиційного проекту.

Таблиця 1.3

Алгоритм розрахунку показників оцінки ефективності інвестицій

Показник	Алгоритм розрахунку	Критерій оцінки
Статичні показники		
Простий період окупності інвестицій (PP)	IC/ CF _{ср} , де IC – інвестиційні витрати; CF _{ср} – середньорічні грошові надходження від реалізації інвестиційного проекту	Менше тривалості життєвого циклу
Показник простої рентабельності інвестицій (ARR)	CF _{ср} / IC	> 1
Чисті грошові надходженнями (NV)	$NV = \sum_m (P_m - C_m)$ P _{гп} – надходження грошових коштів на кроці <i>m</i> ; C _т – видатки грошових коштів на кроці <i>m</i>	> 0

Індекс прибутковості інвестицій (IR)	$\frac{N}{1+IC}$	> 1
Динамічні показники		
Чиста поточна вартість (NPV)	$\sum_{t=1}^n \frac{CFt}{(1+i)^t} - \sum_{j=1}^m \frac{ICj}{(1+i)^j}$	> 0
j – бажана ставка дисконтування, η – тривалість життєвого циклу проекту		
Індекс прибутковості дисконтованих інвестицій (PI)	$\frac{\sum_{t=1}^n \frac{CFt}{(1+i)^t}}{\sum_{j=1}^m \frac{ICj}{(1+i)^j}}$	> 1
Внутрішня норма доходності (IRR)	$i_1 + \frac{NPV(i_1)}{NPV(i_1) - NPV(i_2)} * (i_2 - i_1)$	$> i$
i ₁ , i ₂ – найближчі один до одного значення коефіцієнта дисконтування, що задовольняють умовам зміни знаку функції з "+" на "-"		
Дисконтований термін окупності (DPP)	$\frac{\sum_{j=1}^m \frac{ICj}{(1+i)^j}}{\frac{\sum_{t=1}^n \frac{CFt}{(1+i)^t}}{n}}$	Менше тривалості життєвого циклу

Показник простої рентабельності інвестицій є зворотним за змістом терміну окупності інвестицій і відображає ефективність інвестицій у вигляді процентного відношення грошових надходжень до суми первинних інвестицій.

Чисті грошові надходженнями – накопичений ефект (за потоком реальних грошей) за розрахунковий період.

Алгоритм розрахунку критеріїв оцінки ефективності реального інвестування подано в таблиці 1.3.

Індекс прибутковості інвестицій – відношення суми елементів грошового потоку від операційної діяльності до абсолютної величини суми елементів грошового потоку від інвестиційної діяльності.

Найважливішим динамічним показником ефективності інвестиційного проекту є чиста поточна вартість – накопичений дисконтований ефект за розрахунковий період. Логіка використання даного критерію для прийняття рішень щодо доцільності реалізації проекту очевидна.

- якщо $NPV > 0$, то проект можна рекомендувати до реалізації,
- якщо $NPV < 0$ – це збитковий проект і його необхідно відхилити,
- якщо $NPV = 0$, в разі прийняття рішення про реалізацію такого

проекту надходжень від нього вистачить лише для відновлення вкладеного капіталу та досягнення прогнозованого рівня доходності.

Індекс прибутковості дисконтованих інвестицій – відносний показник, який характеризує рівень доходів на одиницю затрат, тобто ефективність інвестування – чим більше значення цього показника, тим вищий рівень віддачі від інвестованого капіталу. Якщо $PI > 1$, то проект можна

рекомендувати до реалізації і він представляє собою гарну можливість вкладення коштів, якщо $PI < 1$, то від проекту слід відмовитись, оскільки він принесе збитки. У випадку, коли $PI = 1$ – проект забезпечує тільки відшкодування вкладеного капіталу.

Внутрішня норма доходності – це та ставка дисконту, за якої дисконтовані доходи від проекту дорівнюють дисконтованим інвестиційним витратам, тобто при якій $NPV = 0$: $IRR = i$, при якій $NPV = 0$. IRR визначає максимально прийнятну ставку дисконту, за якої можна інвестувати кошти без будь-яких

втрат для власника. Економічний сенс цього показника полягає в тому, що він показує очікувану норму доходності або максимально допустимий рівень втрат на оцінюваний проект.

У вітчизняній літературі IRR іноді називають переверненим дисконтом, оскільки вона дозволяє знайти граничне значення норми дисконту, що розділяє граничні інвестиції на прийнятні і не вигідні. Для цього IRR порівнюють з прийнятою для проекту нормою дисконту. Принцип порівняння цих показників такий:

- якщо $IRR > i$ – проект прийнятний, оскільки NPV в цьому випадку має позитивне значення;

- якщо $IRR < i$ – проект не прийнятний, оскільки NPV негативна;

- якщо $IRR = i$ – можна ухвалювати будь-яке рішення.

Терміном окупності інвестицій з урахуванням дисконтування називається тривалість періоду від початкового моменту до моменту окупності з урахуванням дисконтування. Метод розрахунку дисконтованого терміну окупності найбільш виправданий у випадку, коли інвестиції мають високий ступінь ризику, тому чим менший термін окупності, тим менш ризикованим є проєкт.

Оцінка ефективності фінансового інвестування здійснюється шляхом зіставлення двох видів оцінки їх вартості:

- поточної ринкової ціни (P_M);
- поточної внутрішньої вартості (V_t).

При цьому слід враховувати, що кожен інвестор має своє уявлення про внутрішню вартість активу залежно від необхідного для нього рівня доходності. В процесі аналізу може виникати одна з трьох ситуацій:

- якщо $P_M > V_t$, то даний актив продається в даний момент часу за завищеною ціною, тому інвестору немає сенсу купувати його на ринку;
- якщо $P_M < V_t$, то ціна активу занижена, а тому є сенс його купити;
- якщо $P_M = V_t$, то поточна ціна цілком відображає внутрішню вартість активу, тому спекулятивні операції з його купівлі-продажу навряд чи доцільні.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «МЕТІНВЕСТ»

2.1. Фінансово-економічна характеристика діяльності підприємства

Метінвест – міжнародна вертикально інтегрована гірничо-металургійна група компаній. До структури групи входять видобувні й металургійні підприємства в Україні, Європі та США, а також мережа продажів у всіх основних регіонах світу. Компанія контролює весь виробничий ланцюжок – від видобутку руди та вугілля до виробництва напівфабрикатів і готової продукції. Близькість підприємств до основних залізничних ліній і портів дозволяє оперативно постачати сировину і металопродукцію у всьому світі.

До Метінвесту входять гірничодобувні підприємства в Україні та США, що виробляють залізорудну сировину та коксівне вугілля. Це забезпечує стабільне завантаження металургійного виробництва та присутність на зовнішніх ринках.

Група виробляє коксову продукцію, чавун, сталеві напівфабрикати, сортовий і плоский прокат на власних підприємствах в Україні, Італії, Болгарії та Великобританії.

Мережа торговельних представництв компанії і сервісних центрів охоплює понад 80 країн і забезпечує більше 10 000 клієнтів високоякісними продуктами та сервісом.

Метінвест реалізує продукцію через власну збутову мережу. Понад сорок представництв компанії охоплюють всі ключові регіони світу. Сировину і напівфабрикати можна придбати, звернувшись до наших офісів в Україні і Швейцарії, прокат – у найближчому регіональному офісі. В Європі, Азії, Африці та Північній Америці продукцію реалізує Metinvest International.

Метінвест Євразія займається продажами в Росії і Білорусі. Реалізацією продукції в інших країнах СНД і в Україні займається компанія Метінвест-СМЦ.

Metinvest International SA (раніше відома як Leman Commodities SA) входить до Групи Метінвест і займається продажами залізної руди, напівфабрикатів та готових сталевих виробів з 1997 року. Компанія об'єднує регіональні представництва Групи Метінвест на Близькому Сході і в Північній Африці (Туреччини, ОАЕ, Лівані, Тунісі), в Азії (Китаї, Сінгапурі) і країнах Північної і Південної Америки (Канаді та Домініканській Республіці). Штаб-квартира розташована в Женеві.

Метінвест створив глобальну збутову мережу, що охоплює всі основні регіональні сегменти ринку по всьому світу. Компанія має представництва в Туреччині, Лівані, Китаї, Тунісі, ОАЕ і Сінгапурі. Додаткове охоплення забезпечує широка агентська мережа.

В Україні і СНД сталевий прокат реалізує компанія Метінвест-СМЦ. Вісімнадцять металоцентрів в Києві, Дніпрі, Львові, Одесі, Харкові та інших містах надають покупцям послуги з порізки металопрокату, комплектації збірних партій і доставку продукції в будь-яку точку країни.

Метінвест-СМЦ здійснює продаж металопрокату через власну мережу металоцентрів, а також у партнерстві з регіональними компаніями — офіційними дистриб'юторами.

Проведемо оцінку фінансово-економічних показників: аналіз показників ліквідності підприємства (табл. 2.1), показників платоспроможності (табл. 2.2):

Таблиця 2.1

Динаміка показників ліквідності

Показник	Рік				
	2016	2017	2018	2019	2020
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	1,0	1,7	1,6	1,4	1,5
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,4	1,14	1,13	1,0	1,2
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,1	0,1	0,1	0,0	0,2
Чистий оборотний капітал	-1744	1558	1695	1114	1624

Коефіцієнт загальної ліквідності характеризує здатність підприємства забезпечити свої короткострокові зобов'язання з найбільше легко реалізованої частини активів – оборотних коштів. Нормальним значенням даного коефіцієнта вважається 1,5...2,5 (або 1-3), але не менше 1. Значення даного коефіцієнта перебувало в межах норми починаючи з 2017 року. А у 2016 році цей показник свідчив про низьку здатність підприємства забезпечити короткострокові зобов'язання.

Коефіцієнт поточної ліквідності — показує, яку частину поточних зобов'язань підприємство спроможне погасити за рахунок найбільш ліквідних оборотних коштів – грошових коштів та їх еквівалентів, фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості. Цей показник показує платіжні можливості підприємства щодо погашення поточних зобов'язань за умови своєчасного здійснення розрахунків з дебіторами. Теоретично значення коефіцієнта вважається достатнім, якщо воно перевищує 0,6. В нашому випадку це значення знову ж таки було в межах норми протягом всіх років, окрім 2016 року.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності дозволяє визначити частку короткострокових зобов'язань, що підприємство може погасити найближчим часом, не чекаючи оплати дебіторської заборгованості й реалізації інших активів. Теоретично значення коефіцієнта вважається достатнім, якщо воно перевищує 0,2...0,3. На практиці ж значення бувають значно нижчі, і за цим показником не можна відразу робити негативні висновки про можливості підприємства негайно погасити свої борги, тому що мало ймовірно, щоб всі кредитори підприємства одночасно пред'явили б йому свої вимоги.

Чистий оборотний капітал необхідний для підтримки фінансової стійкості підприємства, оскільки перевищення оборотних коштів над короткостроковими зобов'язаннями означає, що підприємство не тільки може погасити свої короткострокові зобов'язання, але і має резерви для розширення діяльності. Рекомендовані значення: > 0 . Як можна бачити, в 2016 році знову спостерігається гірший стан даного показника, ніж у всіх наступних.

Розрахунок показників платоспроможності наведено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Динаміка показників платоспроможності (фінансової стійкості)

Коефіцієнт	Нормативне значення	Рік				
		2016	2017	2018	2019	2020
Платоспроможності (автономії)	$>0,5$	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Фінансування	<1 , зменшення	1,32	1,44	1,07	0,99	1,07
Забезпечення власними оборотними запасами	$>0,1$	-0,6	0,4	0,4	0,3	0,3
Маневреності власного капіталу	>0 , збільшення	-0,4	0,4	0,3	0,2	0,3

Відповідно до проведених розрахунків видно, що коефіцієнту платоспроможності знаходився на межі нормативного значення на протязі трьох років (2018-2020). Коефіцієнт фінансування мав тенденцію до зменшення (що є позитивно) до 2020 року, а в 2020 року він має незначне підвищення. Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами знаходиться на задовільному рівні, окрім 2016 року, це ж саме стосується і коефіцієнту маневреності власного капіталу.

Компанія пропонує клієнтам максимальний асортимент продукції — понад 1 000 видів чорного металопрокату. Постійний товарний запас компанії становить більше 130 тисяч тон сталі.

Постійні клієнти Метінвест-СМЦ — понад 4,5 тисяч українських підприємств та приватних осіб, а також більш ніж 100 компаній за межами країни.

Переваги Метінвест-СМЦ:

- Металопрокат найбільших українських заводів — від 1 метра до кількох вагонів

- Широкий асортимент і великий постійний запас продукції

- Зручна логістика завдяки розвиненій мережі дистрибуції

- Подвійний контроль і гарантія точного ваги

- Можливість придбання збірних партій металопрокату

- Послуги порізки і доставки
 - Технічна підтримка з боку фахівців підприємств-виробників
 - Наявність металопрокату, виробленого за європейськими нормами

Метінвест Євразія представлена мережею філіалів у Центральному, Південному, Північно-Кавказькому та Приволжському округах РФ.

Переваги компанії:

- Великий асортимент прокату (більше 1 000 позицій) та можливість комплектації зборних партій.

- Постійний товарний запас на складах.

- Надання технологічної підтримки та експертизи, виробництво продукції відповідно до спеціальних умов замовлення.
 - Можливість укладення довгострокових угод, а також спільної участі в проектах з високою часткою металопрокату в собівартості.

- Оперативна логістика (доставка авто- та залізничним транспортом).

Метінвест розвиває систему управління постачанням: забезпечує виробництво сировиною, матеріалами та обладнанням, а також постачає

металопродукцію споживачам. Власна транспортно-експедиторська компанія

і судноплавні лінії дозволяють оперативно постачати сировину і продукцію у всьому світі.

Провідна національна транспортно-експедиторська компанія України, яка обслуговує вантажі в найбільших портах України, а також організовує залізничні та автомобільні перевезення в Україні та за її межами.

ТОВ «Метінвест-Шіппінг» входить до складу Групи Метінвест з 2006 року.

Компанія має філії в Маріуполі і Одесі, а також представництва в Києві, Південному, Чорноморську, Миколаєві, Запоріжжі, Кам'янському та Херсоні.

Діяльність компанії охоплює весь спектр послуг з транспортного обслуговування вантажів: організація перевезень автомобільним та

залізничним транспортом, митне оформлення, експедиція, суднове агентування, фрахтування морського флоту.

З 2019 року компанія займається інспекцією металопродукції підприємств Групи Метінвест на майданчиках Запоріжсталі, ММКІ та Азовсталі, а також в портах Маріуполя, Одеси, Миколаєва, Херсона та Запоріжжя. За 2010-2019гг «Метінвест-Шіппінг» здійснив експедицію більш 265 млн тон вантажів, надав послуги з агентування більш ніж 7 000 судів, близько 625 млн тон вантажу було перевезено залізницею. У власності компанії - понад 3,7 тис одиниць рухомого складу, в т.ч. 13 тепловозів.

Всі структурні підрозділи компанії пройшли аудит на відповідність стандартам якості пропонованих послуг - ISO 9001-2009 та вимогам технічних умов «Надання послуг з перевезення вантажів залізничним транспортом».

Генеральний директор ТОВ «Метінвест-Шіппінг» - Олексій Соловей.

До складу компанії входять самостійні сервісні та інжинірингові підприємства з кваліфікованими фахівцями та сучасною технологічною базою. Ми розробляємо і реалізуємо інвестиційні проекти, ремонтуємо й обслуговуємо обладнання. Розвиток спеціалізованого бізнесу дозволяє знижувати витрати, ефективно використовувати ресурси та підвищувати якість робіт.

Метінвест розвиває систему корпоративного управління, що забезпечує справедливий розподіл результатів діяльності між усіма заінтересованими особами.

2.2. Аналіз інвестиційної діяльності досліджуваного підприємства

Інвестиційна привабливість підприємств є визначальним чинником як у процесі створення, так і його функціонування. На етапі започаткування господарської діяльності інвестиційна привабливість впливає на модель формування та управління фінансовими ресурсами. В процесі розвитку

підприємства інвестиційна привабливість виступає одним із основних факторів у розробці стратегії управління акціонерним капіталом, а також дозволяє мінімізувати можливі ризики.

Згідно з Методикою інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій інвестиційна привабливість підприємства – це рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного підприємства, яке може визначатися чи оцінюватися значеннями відповідних показників.

Методики оцінки інвестиційної привабливості підприємства, що використовуються в сучасній практиці, можна систематизувати в три групи:

- на основі розрахунку коефіцієнтів фінансового стану;
- на основі розрахунку інтегрального показника;
- на основі матричного підходу.

Характеристика виділених підходів щодо оцінки інвестиційної привабливості підприємства подано в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Характеристика методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості

Аналіз на основі фінансового стану	На основі інтегрального показника	На основі побудови матриці
- оцінка майнового стану;	- визначення груп показників;	- вибір груп показників та їх складових;
- оцінка фінансової стійкості;	- розрахунок вагомості певного показника у своїй групі;	- співставлений отриманих значень з нормативом;
- оцінка ліквідності активів;	- визначення фактичних значень показників;	- побудова матриці; співставлений суми показників матриці зі шкалою оцінки
- оцінка ділової активності;	- розрахунок інтегрального значення показника інвестиційної привабливості	
- оцінка ринкової активності;		
- оцінка прибутковості		

Для всебічного аналізу інвестиційної діяльності підприємства важливе значення має оцінювання його інвестиційної активності.

Інвестиційна активність підприємства – це інтенсивність залучення довгострокових інвестицій в капітал підприємства.

Загальні обсяги витрат на інвестиції в ТОВ «Метінвест» наведені в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Витрати на інвестиційну діяльність ТОВ «Метінвест»

(млн. дол. США)

Показник	Рік				
	2016	2017	2018	2019	2020
Обсяг чистих грошових коштів на інвестиційну діяльність	331	449	430	943	824
Загальний грошовий потік для придбання осн. засобів і нематеріальних активів	358	465	770	895	678
Капітальні інвестиції	374	542	898	1055	663
Капітальні витрати по корпоративно накладним витратам	4	9	19	31	24
Екологічні інвестиції			102	155	204

Детальніший аналіз даної таблиці наведено нижче:

- Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності у 2016 році в ТОВ «Метінвест».

У 2016 році обсяг чистих грошових коштів, використаних в інвестиційній діяльності, виріс на 40% в порівнянні з минулим роком і склав US \$ 331 млн. Це зростання обумовлений необхідністю компенсувати недофінансування капітальних інвестицій на тлі обмеженої ліквідності починаючи з 2014 року по першою половину 2016 року.

Загальний грошовий потік для придбання основних засобів, а також нематеріальних активів склав US \$ 358 млн, що на 30% більше ніж в минулому році.

Надходження від продажу дочірніх і асоційованих компаній склали US \$ 6 млн у результаті продажу Групою своєї частки акцій в компанії Black Iron

(Cyprus) Limited.

Капітальні інвестиції

З огляду на обмежену ліквідність, невизначену ситуацію на ринку, а також продовження конфлікту на сході України, Metinvest був змушений значно скоротити обсяг капітальних інвестицій починаючи з 2014 року.

Реалізація деяких проектів була припинена, уповільнена або заморожена.

Незважаючи на це, Група продовжила реалізацію різних інвестиційних проектів, фокусуючись на життєво важливих проектах підтримки, а також стратегічних проектах з коротким терміном окупності. З поліпшенням ситуації з ліквідністю з середини 2016 року деякі проекти були відновлені.

У 2016 році капітальні інвестиції Metinvestу виросли на 31% в порівнянні з минулим роком і склали US \$ 374 млн. У процентному співвідношенні до загального обсягу інвестицій витрати по проектам підтримки склали 75% (73% у 2015 році) і зі стратегічних проектів - 25% (27% в 2015 році). На Металургійний сегмент довелося 52% капітальних інвестицій (48% у 2015 році), і на Гірничодобувний сегмент - 46% (48% у 2015 році). У 2016 році капітальні витрати по корпоративним накладних витрат скоротилися до US \$ 4 млн в порівнянні з US \$ 12 млн в 2015 році.

- Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності у 2017 році в ТОВ «Метінвест».

У 2017 році обсяг чистих грошових коштів, використаних в інвестиційній діяльності, виріс на 36% в порівнянні з минулим роком - до US \$ 449 млн.

Загальний грошовий потік для придбання основних засобів, а також нематеріальних активів склав US \$ 465 млн, що на 30% більше в порівнянні з 2016 роком. Надходження від продажу дочірніх і асоційованих компаній були відсутні в порівнянні з US \$ 6 млн, отриманими Групою в січні 2016 року в результаті продажу своєї частки акцій в компанії Black Iron (Cyprus) Limited.

Надходження від продажу основних засобів, а також нематеріальних активів склали US \$ 1 млн в порівнянні з US \$ 3 млн в 2016 році. Загальна сума отриманих відсотків склала US \$ 15 млн у порівнянні з US \$ 18 млн в 2016 році.

Капітальні інвестиції

У 2017 році капітальні інвестиції Метінвесту склали US \$ 542 млн, що на 45% більше в порівнянні з минулим роком. Витрати по проектах підтримки склали 83% від загального обсягу інвестицій (75% в 2016 році), і зі стратегічних проектів - 17% (25% в 2016 році). На Металургійний сегмент довелося 51% капітальних інвестицій (52% в 2016 році), і на Гірничодобувний сегмент - 48% (46% в 2016 році). У 2017 році капітальні витрати по корпоративним накладних витрат склали US \$ 9 млн (US \$ 4 млн в 2016 році).

У третьому кварталі 2017 року на ММКІ запустили ще один масштабний проект - реконструкцію стану гарячої прокатки Q700. Базовий інжиніринг розробляється компанією Primetals Technologies Austria GmbH. Загальний обсяг інвестицій складе близько US \$ 85 млн. Проект передбачає установку нового обладнання, яке збільшить продуктивність стану, істотно поліпшить якість поверхні прокату і значно знизить відходи виробництва при прокатці слябів. Крім того, стан дозволить розширити лінійку рулонного прокату затребуваними для подальшої переробки позиціями. Завершення розробки детального інжинірингу та документації очікується 2018 році, запуск в експлуатацію - у другому кварталі 2019 року.

Також в третьому кварталі 2017 року на Азовсталі розпочато капітальний ремонт доменної печі №3, мета якого - підвищити продуктивність по чавуну на 0,5-0,8 млн тонн на рік і знизити виробничі витрати. Її пуск в експлуатацію очікується в третьому кварталі 2018 року.

Триває реалізація кількох екологічних проектів, в тому числі реконструкція аглофабрики на ММКІ.

Метінвест продовжив реалізацію декількох проектів на підприємствах, які видобувають залізну руду. До найбільших таких проектів належить будівництво циклічно-поточної технології (ЦПТ) в Первомайському кар'єрі Північного ГЗК (другий комплекс для транспортування породи) і Інгулецькому ГЗК (тракт «Східний»).

Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності у 2018 році в ТОВ «Метінвест».

У 2018 році Метінвест використав US\$430 млн на інвестиційну діяльність, що на 4% менше проти минулого року. Загальний грошовий потік для придбання основних засобів, а також нематеріальних активів зріс на 66% – до US\$770 млн – на тлі продовження реалізації Технологічної стратегії-2030 і надолуження зниженого в 2015-2016 роках рівня інвестицій.

Крім того, US\$30 млн витрачено на придбання 23,71% частки в «Южжоксі», US\$46 млн – на видані позики і US\$20 млн – на інші платежі (торік таких платежів не було). Водночас Група отримала US\$418 млн дивідендів від Південного ІЗК (не було в 2017 році) і US\$18 млн відсотків за виданими позиками (приріст на 20% проти 2017 року).

Капітальні інвестиції.

У 2018 році капітальні інвестиції Метінвесту зросли на 66% проти минулого року до US\$898 млн. Інвестиції у проекти підтримки зросли на 36% і становили 68% від загального обсягу (проти 83% у 2017 році), в той час як інвестиції у проекти розвитку збільшилися втричі і становили 32% (проти 17% у 2017 році). На Металургійний сегмент припало 57% капітальних інвестицій (51% у 2017 році), а на Гірничодобувний сегмент – 41% (48% у 2017 році). Капітальні витрати на корпоративні накладні витрати подвоїлися до US\$19 млн у 2018 році.

На наступному етапі розвитку ММКІ, згідно з Технологічною стратегією-2030, буде проведена реконструкція листопрокатного цеху 1700.

Проект передбачає встановлення нового обладнання, яке збільшить продуктивність стану, значно покращить якість поверхні прокату і знизить відходи прокати слябів. Крім того, стан дозволить розширити лінійку рулонного прокату заводу затребуваними для подальшої переробки позиціями. Підготовлено детальний інжиніринг та проектну документацію, а введення в експлуатацію очікується у другому півріччі 2019 року.

Ключовим стратегічним проектом, що зараз реалізується на МК «Азовсталь» (Азовсталь), є капітальний ремонт доменної печі (ДП) №3, який підвищить потужність ДП на 0,5-0,8 млн тонн чавуну на рік, до 1,3 -1,6 млн тонн на рік, і знизить собівартість виробництва, скоротивши витрати коксу і коксового горішка. Запуск печі очікується в середині 2019 року через затримку з проектуванням і браком персоналу у підрядних організаціях. Будівництво установки вдування пиловугільного палива на ДП відбувається паралельно з капітальним ремонтом цієї ДП.

У 2018 році Метінвест-Шіппінг придбав 1 800 піввагонів для доставки сировини і відвантаження готової продукції з метою зменшення негативного впливу дефіциту рухомого складу в Україні. Проект реалізований вчасно і в рамках бюджету.

Серед екологічних проектів варто відзначити реконструкцію аглофабрики на ММКІ, капітальний ремонт газоочисного устаткування ділянки позапічної обробки сталі на Азовсталі, розширений ремонт камер коксування на Авдіївському та Запорізькому КХЗ, а також заміну установок газоочищення на машинах огрудкування на Північному і Центральному ГЗК.

Основні операційні показники ТОВ «Метінвест» у 2019 році:

- Завершено великі інвестиційні проекти, зокрема капітальний ремонт доменної печі (ДП) №3 МК «Азовсталь» (Азовсталь) з одночасним монтажем установки вдування пиловугільного палива (ПВП), а також реконструкцію листопрокатного цеху (ЛПЦ) 1700 на ММК ім. Ілліча (ММКІ).

- Придбано частки в двох українських коксохімічних підприємствах, зокрема 23,71% акцій «Південькокса» і 49,37% акцій Дніпровського КХЗ.

Протягом звітного періоду встановлено новий рекорд Групи з інвестицій в екологічні проекти, обсяг яких перевищив US\$155 млн.

Було продовжено інвестування в майбутнє бізнесу відповідно до Технологічної стратегії до 2030 року. У 2019 році було виконано річну інвестиційну програму, завершивши декілька великих проектів, які вже

позитивно вплинули на обсяги виробництва, продуктивний портфель, собівартість продукції і навколишнє середовище. Загальний обсяг капітальних вкладень досяг п'ятирічного максимуму і склав US\$1 055 млн.

Було також успішно продовжено термін погашення єврооблігацій, забезпечивши стійку довгострокову структуру капіталу. Залучено US\$350 млн чистих надходжень від цього випуску, які разом з вивільненням робочого капіталу в розмірі US\$163 млн надали варіанти фінансування в період спаду на ринку.

У 2019 році Метінвест домогся значного прогресу в реалізації стратегічного пріоритету щодо підвищення стійкості своєї діяльності. Наближаючись до мети з досягнення нульового травматизму, впровадили ініціативи на всіх підприємствах, які привели до значного скорочення кількості нещасних випадків із втратою працездатності, досягнувши найнижчих за останні п'ять років показників.

- Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності у 2019 році в ТОВ «Метінвест».

У 2019 році сума чистих грошових коштів, використаних в інвестиційній діяльності, склала US\$943 млн. Загальний обсяг грошових коштів, використаних на придбання основних засобів і нематеріальних активів, збільшився на 16% проти минулого року – до US\$895 млн – у зв'язку з продовженням реалізації Технологічної стратегії Групи до 2030 року.

Крім того, US\$146 млн було витрачено на видані позики (US\$46 млн у 2018 році), US\$45 млн – на інші виплати (US\$20 млн у 2018 році) і US\$1 млн – на придбання асоційованих компаній (US\$30 млн на придбання 23,71% частки в «Південькоксі» роком раніше).

Водночас Група отримала US\$124 млн дивідендів від спільного підприємства – Південного ГЗК (US\$418 млн у 2018 році), US\$17 млн відсотків за виданими позиками і депозитами (US\$18 млн в 2018 році), а також US\$3 млн виручки від продажу основних засобів (нуль у 2018 році).

Капітальні інвестиції

У 2019 році капітальні інвестиції Метінвесту збільшилися на 17% проти минулого року – до US\$1055 млн. Проекти підтримки і стратегічні проекти склали відповідно 68% і 32% загальних інвестицій у звітному періоді (без змін проти 2018 року). На Металургійний сегмент припало 49% капітальних інвестицій (57% у 2018 році), а на Гірничодобувний сегмент – 48% (41% у 2018 році). Корпоративні накладні витрати у 2019 році склали 3% від обсягу інвестицій (2% у 2018 році).

Група Метінвест значно просунулася в реалізації стратегічних проектів на своїх металургійних підприємствах. У березні на ММКІ було запущено МБЛЗ №4, що дозволило ефективно підвищити річну потужність з виробництва сталі на комбінаті на 40%, до 4,3 млн тонн на рік і для Групи – на 14%, до 9,6 млн тонн на рік, наблизивши Метінвест до своєї довгострокової мети щодо 11 млн тонн сталі на рік.

На ММКІ триває модернізація допоміжної інфраструктури. Метінвест будує на комбінаті нові повітряноорозподільні установки для збільшення виробництва кисню та азоту, необхідних для випуску сталі. Розроблено базовий інжиніринг, введення обладнання в експлуатацію очікується у 2-му півріччі 2021 року. Бюджет проекту складає близько US\$80 млн, з яких 35% фінансуються завдяки отриманню кредитної лінії з покриттям за рахунок Австрійської експортної гарантії.

У червні на Азовсталі завершили капітальний ремонт ДП №3 вартістю US\$148 млн і будівництво установки ПВП на цій печі. Проект має збільшити потужність ДП з виробництва рідкого чавуну до більш ніж 1,3 млн тонн на рік, знизити собівартість виробництва і зменшити вплив на навколишнє середовище в Маріуполі.

Екологічні капітальні інвестиції в 2019 році становили US\$155 млн, що на 66% більше проти минулого року. Ключовим екологічним проектом є реконструкція аглофабрики ММКІ. У зонах спікання всіх агломашин (АМ) і зонах охолодження агломашин №7-12 встановлено нові рукавні фільтри.

Проходять випробування комплексів сіркоочистки на АМ №7-9, при цьому триває будівництво комплексів сіркоочистки на інших АМ.

На етапі реалізації знаходяться й інші інвестиційні проекти, зокрема на ММКІ (будівництво нової системи аспірації на ДП №3, заміна системи газоочищення на кисневому конвертері №3 і ремонт системи каналізації); Азовсталі (реконструкція системи газоочищення установки десульфурації чавуну, а також продовження капітального ремонту коксової багареї №1); Авдіївському КХЗ і «Запоріжжкоксі» (розширений ремонт камер коксування); Північному ГЗК (заміна газоочисного обладнання на машині огрудування); і Центральному ГЗК (реконструкція споруд хвостового господарства, системи подачі зворотної води, а також поточний ремонт шламового трубопроводу).

У 2020 році Метінвест встановив новий рекорд обсягу інвестицій в екологічні проекти, які у 2020 році перевищили US\$200 млн, включаючи завершення основних робіт із масштабної екологічної реконструкції аглофабрики ММК ім. Ілліча (ММКІ).

Метінвест завершив низку інвестиційних проектів, зокрема проект модернізації збагачувальної фабрики Центрального ГЗК, де розпочалося виробництво залізорудного концентрату із вмістом заліза 70,5% і окатишів із вмістом заліза 67,5% для технології прямого відновлення заліза (DRI).

Група Метінвест вперше розпочала співпрацю з міжнародною фінансовою організацією – Чорноморським банком торгівлі та розвитку та отримала семирічний кредит у розмірі EUR62 млн для фінансування проектів капітальних інвестицій на гірничодобувних активах.

Метінвест залучив понад US\$70 млн у межах інших кредитних ліній для фінансування проектів капітальних інвестицій на своїх підприємствах, зокрема три довгострокових кредити під гарантії європейських експортних кредитних агентств на суму близько EUR50 млн.

Інвестиції у глобальну мережу продажів продовжили приносити результати, відображаючи здатність оперативного реагувати на ринкові зміни.

- Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності у 2020 році в ТОВ «Метінвест».

У 2020 році чистий обсяг грошових коштів, використаних в інвестиційній діяльності, становив US\$824 млн, що на 13% менше проти 2019 року. Загальна сума грошових коштів, використаних для придбання основних засобів і нематеріальних активів, зменшилася на 24% проти минулого року і становила US\$678 млн. Крім того, на видані позики було витрачено US\$13 млн, що на 91% менше проти минулого року. Водночас основні платежі за гарантією за Шахтоуправління "Покровське" становили US\$77 млн, а на інші платежі було витрачено US\$70 млн (US\$45 млн у 2019).

Також Група отримала US\$3 млн у вигляді відсотків за виданими позиками і депозитами (US\$17 млн у 2019) і US\$1 млн у вигляді доходів від продажу основних засобів (US\$3 млн у 2019), а надходження від погашення виданих позик становили US\$10 млн (нуль у 2019). Дивіденди у 2020 році не надходили (порівняно з US\$124 млн, отриманими роком раніше від спільного підприємства – Південного ГЗК).

Капітальні інвестиції.

Як і планувалося, у 2020 році Метінвест скоротив капітальні інвестиції на 37% проти минулого року до US\$663 млн. Відповідно до пріоритетів програми капітальних інвестицій Групи на 2020 рік щодо проведення суттєво найважливіших заходів із підтримання основних засобів і завершення поточних стратегічних інвестиційних проектів, інвестиції в технічне обслуговування і ремонти скоротилися на 34% проти минулого року, а в стратегічні проекти – на 45%, що довело їхню частку в загальних капітальних інвестиціях відповідно до 72% і 28% від загальних інвестицій у звітному періоді (68% і 32% у 2019 році). На Металургійний сегмент припало 50% капітальних інвестицій (49% у 2019 році), а на Гірничодобувний сегмент – 47% (48% у 2019 році). У 2020 році корпоративні накладні витрати не змінилися проти минулого року і становили 3%.

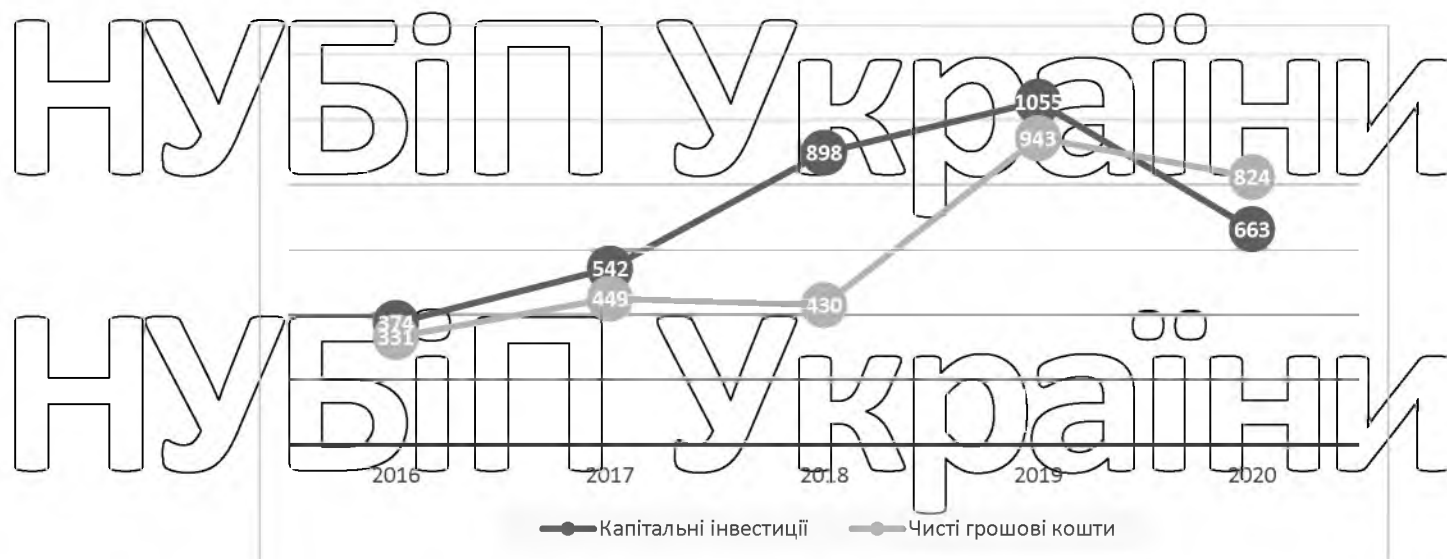

Рис. 2.1. Грошові кошти та капітальні інвестиції

Оскільки, для більш наглядного розуміння зобразимо на графіку обсягу чистих грошових коштів, використаних на інвестиційну діяльність та капітальних інвестицій за 2016-2020 рр. (рис. 2.1)

На металургійних активах найбільші стратегічні проекти сконцентровані на ММКІ. Завершено модернізацію стану 1700 із встановленням нової моталки; здійснюється виведення обладнання на проектну потужність. Крім того, на ММКІ триває модернізація допоміжних інфраструктурних об'єктів. Будується нова повітророзподільна установка для збільшення виробництва кисню та азоту, необхідних для виробництва сталі. Розроблено базовий інжиніринг, введення в експлуатацію очікується у 1-му півріччі 2022 року. Бюджет проекту становить близько US\$80 млн, з яких 35% фінансуються за рахунок отримання кредитної лінії під гарантії французького експортного агентства.

Екологічні інвестиції в 2020 році становили US\$204 млн, що на 32% вище, ніж у минулому році. Ключовим екологічним проектом є реконструкція аглофабрики на ММКІ, в рамках якого були виконані основні роботи з будівництва комплексу двоступеневої системи газоочищення в зонах спікання і охолодження всіх 12 агломашин. Деякі допоміжні роботи мають бути завершені у 1-му півріччі 2021 року. Група Metinvest також завершила реконструкцію газоочисних споруд ливарного двору і бункерної естакади

домениї печі № 3 на ММКІ в березні 2020 року і почала аналогічні проекти на доменних печах № 4 і № 5.

Для кращого розуміння здійснення інвестиційної діяльності в компанії слід провести детальніший аналіз, який наведено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз структури та обсягів інвестиційних вкладень товариства

Показник	2016	2017	2018	2019	2020	Відхилення 2020/2016рр	
	млн. дол	млн. дол	млн. дол	млн. дол	млн. дол	Абсолютне значення млн. дол	Відносне значення, %
Грошові потоки від інвестиційної діяльності							
Інвестиції в основні засоби та нематеріальні активи	(358)	(465)	(770)	(895)	(678)	+(320)	189%
Доходи від реалізації основних засобів	3	1	-	1	3	-	-
Придбання партнерів	-	-	(30)	(1)	-	-	-
Кредити видані	-	-	(46)	(146)	(13)	+(13)	-
Отримані відсотки	18	15	18	17	3	-(15)	17%
Надходження від погашення кредитів, виданих	6	-	-	-	10	+(4)	166%
Отримано дивідендів	-	-	418	124	-	-	-
Основні платежі за гарантією	-	-	-	-	(77)	+(77)	-
Інші виплати	-	-	(20)	(45)	(70)	+(70)	-
Всього чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності	(331)	(449)	(430)	(943)	(824)	+(493)	249%

З наведеної вище таблиці ми бачимо, що інвестиції в основні засоби та нематеріальні активи стрімко зростали з 2016 року до 2019 включно, однак в

2020 році відбулося різке зменшення на 217 млн. дол. США. Проте це значення все рівно було більшим порівняно з 2016 роком на 320 млн. дол. США.

Піковим періодом використаних чистих грошових коштів на інвестиційну діяльність так само був 2019 рік, з подальшим спадом у 2020 році на 119 млн. дол. США

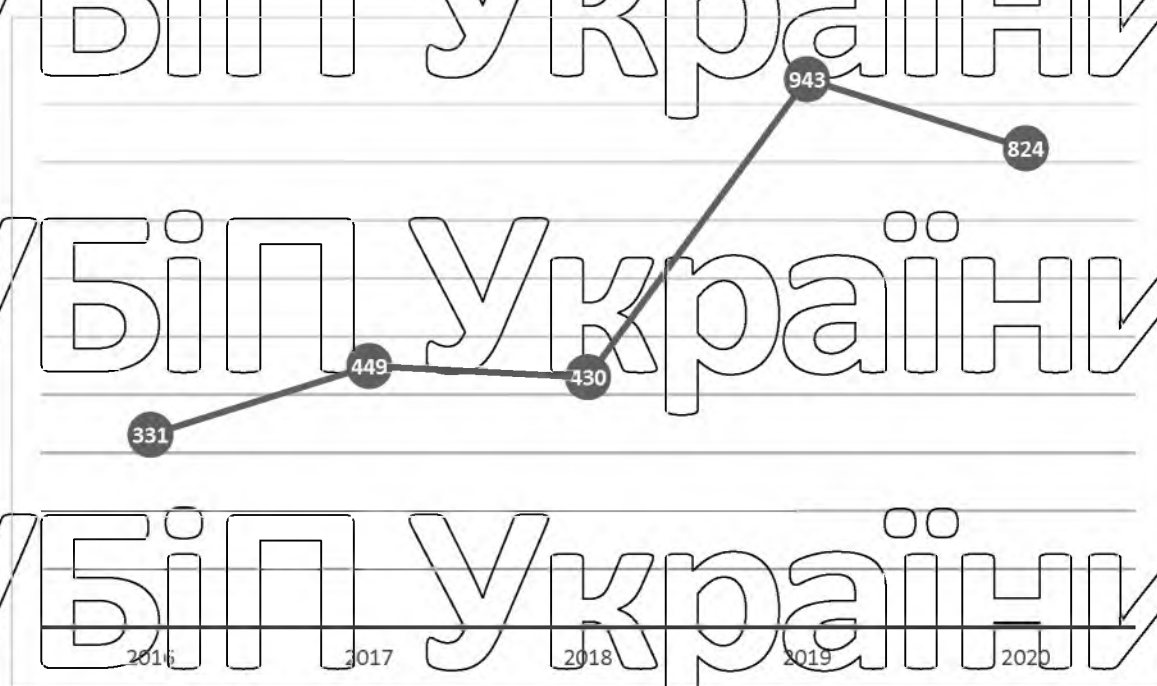

Рис 2.2. Динаміка зміни чистих грошових коштів, використаних в інвестиційній діяльності

На рисунку 2.2 ми бачимо поступове збільшення використання чистих коштів у 2017 році порівняно з 2016 роком на 118 млн. дол. США. Потім у 2018 році було незначне зменшення коштів і вже 2019 році спостерігається стрімке збільшення використаних чистих грошових коштів аж на 513 млн. дол. США в порівнянні з 2018 роком.

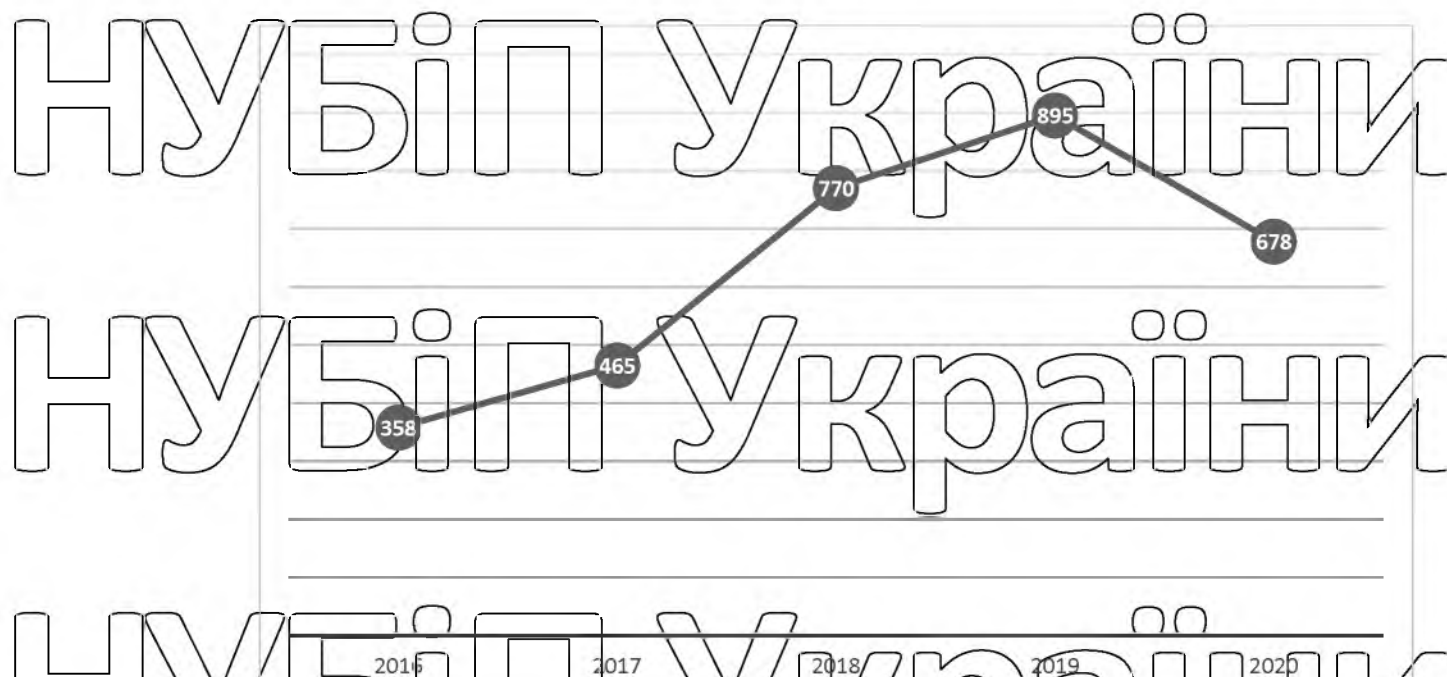

Рис 2.3. Динаміки зміни інвестицій в основні засоби та нематеріальні активи

На рисунку 2.3 можемо спостерігати різке збільшення інвестицій в основні засоби починаючи з 2017 року, але вже в 2020 відбувся спад інвестицій.

2.3. Оцінювання параметрів інвестиційної привабливості підприємства

Оцінка інвестиційної привабливості підприємства грає для господарюючого суб'єкта велику роль, так як потенційні інвестори приділяють увагу цій характеристиці підприємства чималу роль, вивчаючи при цьому показники фінансово-господарської діяльності як мінімум за 3-5 років. Також для правильної оцінки інвестиційної привабливості інвестори оцінюють підприємство як частину галузі, а не як окремий господарюючий суб'єкт в навколишньому середовищі, порівнюючи досліджуване підприємство з іншими підприємствами в цій же галузі.

Активність діяльності інвесторів багато в чому залежить від ступеня стійкості фінансового стану і економічної спроможності підприємств, в які

вони готові направити інвестиції. Саме ці параметри головним чином і характеризують інвестиційну привабливість підприємства. Тим часом в даний час методологічні питання оцінки та аналізу інвестиційної привабливості мало розроблені і вимагають подальшого розвитку.

Інвестиційна привабливість підприємства включається в себе:

- загальну характеристику технічної бази підприємства;
- номенклатуру продукції;
- виробничу потужність;
- місце підприємства в галузі, на ринку, рівень його монопольності;
- характеристику системи управління;
- статутний фонд, власники підприємства;
- структуру витрат на виробництво;
- обсяг прибутку і направлення її використання;
- оцінку фінансового стану підприємства

Одним з основних чинників інвестиційної привабливості підприємств є наявність необхідного капіталу або інвестиційного ресурсу. Структура капіталу визначає його ціну, однак, вона не є необхідною і достатньою умовою ефективного функціонування підприємства. Разом з тим, чим менше ціна капіталу, тим привабливіше підприємство. Ціна (вартість) капіталу характеризує ту норму рентабельності (поріг рентабельності) або норму прибутку, яку має забезпечити підприємство, щоб не знизити свою ринкову вартість.

Всі фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства можна згрупувати в дві групи: фактори опосередкованого впливу та фактори безпосереднього впливу. До першої групи факторів відносяться ті, що не піддаються впливу окремого підприємства, тобто, на них можна впливати тільки на державному рівні (зовнішні фактори). До другої ж групи відносяться фактори, на які підприємство може впливати та змінювати їх показники, характеристики тощо (внутрішні). Перелік даних факторів, які в різній мірі впливають на інвестиційну привабливість підприємств подано в таблиці 2.5

Таблиця 2.5

Фактори впливу на інвестиційну привабливість

Зовнішні фактори	Внутрішні фактори
1. Галузева приналежність	1. Виробнича програма
2. Географічне розташування	2. Маркетингова діяльність
3. Наявність та доступність природних ресурсів	3. Управлінський облік та контролінг
4. Екологічна ситуація	4. Корпоративне управління
5. Культура та освіта населення	5. Кадровий потенціал
6. Економічна стабільність	6. Юридична діяльність
7. Соціально-політична стабільність	7. Виробничі технології
8. Нормативно-правова база	8. Стратегія розвитку
9. Інформаційне поле	9. Конкурентоспроможність
10. Пільги для інвесторів	10. Унікальність об'єкту
11. Розвинута інфраструктура	11. Тривалість інвестиційної програми
12. Економічна свобода підприємств	12. Рейтинг підприємства в галузі
13. Положення на Світовому ринку	13. Платіжна дисципліна
14. Контрольні державні органи в сфері інвестування	14. Стан майна та фінансових ресурсів
15. Темп інфляції	15. Витрати
16. Можливість експорту	16. Структура капіталу
17. Рівень доходів населення	
18. Конкуренція в галузі	

Для підприємства важливішими є внутрішні фактори або фактори безпосереднього впливу, оскільки саме завдяки ним воно здатне самостійно впливати на свою інвестиційну привабливість. В свою чергу, серед внутрішніх факторів найбільшу питому вагу займають такі фактори, як: кадровий потенціал, тривалість інвестиційної програми, стан майна та фінансових ресурсів, розмір витрат.

При цьому вважається, що інвестор при виборі об'єкта інвестування найбільше звертає увагу на стан майна, стан фінансових ресурсів, розмір витрат підприємства, який визначається ступенем зношеності основних фондів, їх спроможністю виготовляти продукцію на високому рівні, рівнем ліквідності, платоспроможністю, показниками фінансової стійкості, показниками ділової активності, станом необоротних та оборотних активів, їх

оновленістю та вибуттям. Розмір витрат підприємства включає всі витрати підприємства, пов'язані з його операційною діяльністю.

Визначивши фактори, що впливають на формування інвестиційної привабливості, можна зробити висновок про більш уразливі сторони підприємства і, як наслідок, провести більш об'єктивне та повне її оцінювання.

Інвестиційна привабливість підприємства визначається кожним конкретним інвестором по-різному, так як кожен з них враховує різні фактори, що впливають на інвестиційну привабливість.

Метінвест – це велика міжнародна вертикально інтегрована гірничо-металургійна компанія. Метінвест є досить інвестиційно привабливою компанією. Група «Метінвест» лідирує в гірничо-металургійному комплексі України і є однією з провідних компаній в світовій металургійній галузі.

Існує кілька підходів до оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Перший з них, формальний, це аналіз показників фінансово-господарської діяльності підприємства (таблиця 2.6).

Таблиця 2.6

Основні показники діяльності компанії «Метінвест» (млн. дол. США)

Показники	Рік				
	2016	2017	2018	2019	2020
Виручка	6 223	8 931	11 880	10 757	10 453
ЕБІТДА	1 153	2 044	2 513	1 213	2 204
Рентабельність ЕБІТДА	19%	23%	21%	11%	21%
Чистий прибуток	118	617	1 188	341	526
Поточна ліквідність	0,61	1,68	1,62	1,33	1,45

Відповідно до наведених даних в таблиці, можна побачити, що виручка мала тенденцію до збільшення до 2018 року, а після зменшилася на 1123 млн. дол. США і протягом 2019 і 2020 років була майже на одному рівні. Чистий прибуток так само зростав до 2018 року (в цьому році мав найвище значення), в 2019 році зменшився на 847 млн. дол. США, а в 2020 – зріс на 185 млн. дол.

США. Показники поточної ліквідності знаходяться на рівні нормативного значення (1-3), це свідчить про високий рівень платоспроможності (оборотних

активів достатньо для того, щоб відповісти за поточними зобов'язаннями), окрім 2016 року.

Аналіз фінансової стійкості підприємства ґрунтується на аналізі співвідношення власного і позикового капіталу підприємства.

Існує декілька способів аналізу фінансової стійкості.

1. Використання простих співвідношень.

Його суть полягає в тому, що якщо власний капітал більше половини розміру валюти балансу, то підприємство є фінансово стійким.

Зробимо дане співвідношення (таблиця 2.7)

Таблиця 2.7

Співвідношення між валютою балансу та власним капіталом,

млн дол. США

	2016	2017	2018	2019	2020
½ валюти балансу	4 666	5 042	5 589	6 919	6 727
Величина власного капіталу	4 028	4 308	5 403	6 930	6 496

Дане співвідношення допомагає визначити, що підприємство є фінансово стійким лише у 2019 році.

2. Відносні показники фінансової стійкості, розрахунок яких наведено в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Відносні показники фінансової стійкості

Показники	2016	2017	2018	2019	2020
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,43	0,43	0,48	0,5	0,48
Коефіцієнт самофінансування	0,61	0,69	0,80	0,74	0,79
Коефіцієнт фінансового напруження	1,32	1,34	1,07	0,99	1,07

Нормативне значення показника фінансової незалежності знаходиться в межах 0,4 - 0,6. Більш низьке значення може говорити про високий рівень фінансових ризиків. Значення показника фінансової автономії вище 0,6

говоритиме про те, що компанія використовує не весь свій потенціал. У нашому випадку всі значення знаходяться в межах нормативного значення.

Якщо $K_{CF} \geq 1$, то це свідчить про фінансування необоротних активів лише за рахунок власних коштів, а якщо $K_{CF} < 1$, то це означає, що капіталовкладення здійснюються частково за рахунок власних, а частково за рахунок залучених коштів.

Для коефіцієнту фінансового напруження загальноприйняте нормативне значення становить: $K_{FN} < 1$. Якщо значення $K_{FN} > 1$ і продовжує зростати, збільшується критична залежність підприємства від зовнішніх запозичень, що негативно впливає на його фінансову стійкість. Після зроблених розрахунків видно, що починаючи з 2018 року цей показник починає поступово зменшуватися, навіть у 2019 році він був трохи менше 1.

Отже, проведений аналіз фінансової стійкості показує, що підприємство було стійким лише у 2018-2019 роки.

Далі не менш важливим показником для оцінки інвестиційної привабливості є рентабельність. Рентабельність є найважливішим відносним показником фінансової діяльності будь-якого підприємства, тому необхідно проводити аналіз різних показників рентабельності (табл. 2.9).

Таблиця 2.9
Показники рентабельності

Показники	2016	2017	2018	2019	2020
Рентабельність продукції, %	28,8	32,2	30,6	20,1	26,3
Рентабельність продаж, %	5,5	14,6	13,1	3,0	8,0
Рентабельність власного капіталу, %	2,9	14,3	22,0	4,9	8,1
Рентабельність активів, %	1,3	6,1	10,6	2,5	3,9

З 2018-2019 років спостерігається зниження всіх показників рентабельності порівняно з іншими роками.

Рентабельність продукції достатньо висока, лише в 2019 році спостерігається суттєве зниження цього показника (в порівнянні з 2018 роком рентабельність знизилась на 10,5%).

У багатьох методиках оцінки інвестиційної привабливості підприємства одним з основних факторів оцінки виступає система управління.

Органи управління

- Збори акціонерів - вищий орган управління Компанії;
- Рада директорів;
- Одноосібний виконавчий орган - Президент (Генеральний директор);
- Колегіальний виконавчий орган - Правління.

Орган контролю:

- Ревізійна комісія.

Також компанія повністю сконцентрована на ключовій компетенції - стратегічному управлінні гірничо-металургійним комплексом. Це підвищує її ефективність та інвестиційну привабливість.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯКИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Напрями покращення інвестиційної привабливості підприємства

Підприємство може провести ряд заходів для підвищення своєї інвестиційної привабливості (більшої відповідності вимогам інвестора).

Основними заходами в зв'язку з цим можуть бути:

- розробка довгострокової стратегії розвитку;
- бізнес планування;
- юридична експертиза і приведення правовстановлюючих документів відповідно до законодавства;
- створення кредитної історії;
- проведення заходів з реформування (реструктуризації).

Для визначення того, які заходи необхідні конкретному підприємству для підвищення інвестиційної привабливості, доцільно проведення аналізу існуючої ситуації (діагностика стану підприємства). Цей аналіз дозволяє:

- визначити сильні сторони діяльності компанії;
- визначити ризики і слабкі сторони в поточному стані компанії, в тому числі з точки зору інвестора;
- розробити рекомендації для розвитку конкурентоспроможності, підвищення ефективності діяльності і підвищення інвестиційної привабливості.

В процесі діагностики розглядаються різні напрямки діяльності підприємства: збут, виробництво, фінанси, управління. Виділяється сфера діяльності підприємства, яка пов'язана з найбільшими ризиками і має найбільшу кількість слабких сторін, формуються заходи для поліпшення положення по виділених напрямках.

Окремо варто відзначити проведення юридичної експертизи підприємства - об'єкта інвестування. Напрямками експертизи при оцінці інвестиційної привабливості підприємства є:

- Права власності на земельні ділянки та інше майно;
- Права акціонерів і повноваження органів управління підприємством, описані в установчих документах,
- Юридична чистота і коректність обліку прав на цінні папери компанії.

За підсумками експертизи виявляються невідповідності в зазначених напрямках сучасним нормам законодавства. Усунення цих невідповідностей є вкрай важливим кроком, так як при аналізі підприємства будь-який інвестор надає юридичного аудиту велике значення.

Проведення діагностики стану підприємства є основою для розробки стратегії розвитку. Стратегія - це генеральний план розвитку, який, як правило, розробляється на 3-5 років. Стратегія описує основні цілі як підприємства в цілому, так і функціональних напрямків діяльності і систем (виробництво, збут, маркетинг). Визначаються основні цільові кількісні і якісні показники.

Стратегія дозволяє підприємству здійснювати планування не коротші періоди часу в рамках єдиної концепції. Для потенційного інвестора стратегія демонструє бачення підприємством своїх довгострокових перспектив і адекватність менеджменту підприємства умовам роботи підприємства (як внутрішнім, так і зовнішнім).

Маючи довгострокову стратегію розвитку, підприємство переходить до розробки бізнес-плану. У бізнес-плані докладно і детально розглядаються всі аспекти діяльності, обґрунтовується обсяг необхідних інвестицій і схема фінансування, результати інвестицій для підприємства. План грошових потоків, що розраховується в бізнес-плані, дозволяє оцінити здатність підприємства повернути інвестору з групи кредиторів позикові кошти і виплатити відсотки. Для інвесторів-власників бізнес-план є підставою для проведення оцінки вартості підприємства і, відповідно, оцінки вартості капіталу, вкладеного в підприємство, і обґрунтуванням потенціалу його розвитку.

Для всіх груп інвесторів велике значення має кредитна історія підприємства, оскільки вона дозволяє судити про досвід підприємства по

освоєнню зовнішніх інвестицій і виконання зобов'язань перед кредиторами та інвесторами-власниками. У зв'язку з цим можливе проведення заходів щодо створення такої історії. Наприклад, підприємство може провести випуск і погашення облігаційної позики на відносно невелику суму з коротким терміном погашення. Після погашення позики підприємство в очах інвесторів перейде на якісно інший рівень, як кредитор, здатний своєчасно виконати свої зобов'язання. Надалі підприємство зможе на більш вигідних умовах залучати як позикові кошти у формі наступних випусків облігаційних позик, так і прями інвестиції.

Одним з найскладніших заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємства є проведення реформування (реструктуризації). Повна програма реформування включає сукупність заходів щодо комплексного приведення діяльності компанії у відповідність з наявними умовами ринку і виробленою стратегією її розвитку. Реструктуризація може проводитися за кількома напрямками (рис 3.1):

Рис. 3.1. Схема проведення процесу реструктуризації

1. Реформування акціонерного капіталу

Даний напрямок включає в себе заходи щодо оптимізації структури капіталу - дроблення, консолідація акцій, всі описані в Законі про акціонерні товариства - формах реорганізації акціонерного товариства. Результатом подібних дій є підвищення керованості компанії або групи компаній.

2. Зміна організаційної структури і методів управління.

Даний напрямок реформування націлене на вдосконалення процесів управління, що забезпечують основні функції ефективно діючого підприємства, і організаційних структур підприємства, які повинні відповідати новим процесам управління.

3. Реформування активів.

В рамках реструктуризації активів можна виділити реструктуризацію майнового комплексу, реструктуризацію оборотних активів. Даний напрямок реструктуризації передбачає будь-яка зміна структури його активів в зв'язку з продажем зайвих, непрофільних і придбанням необхідних активів, оптимізацію складу фінансових вкладень, запасів, дебіторської заборгованості.

4. Реформування виробництва.

Даний напрямок реструктуризації націлене на вдосконалення виробничих систем підприємств. Метою в даному випадку може бути підвищення ефективності виробництва товарів, послуг; підвищення їх конкурентоспроможності, розширення асортименту або перепрофілювання.

Комплексна реструктуризація підприємства включає в себе комбінацію заходів, що відносяться до декількох з перерахованих вище напрямків.

Підприємство може сформувати програму заходів для підвищення інвестиційної привабливості, виходячи зі своїх індивідуальних особливостей і сформованої кон'юнктури ринків капіталу. Реалізація такої програми дозволяє прискорити залучення фінансових ресурсів і знизити їх вартість. Слід зазначити і те, що описані вище заходи не вимагають істотних матеріальних витрат, але результатом їх реалізації, крім власного зростання інтересу інвесторів до компанії, є також підвищення ефективності її роботи.

3.2. Підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю

Інвестиційна діяльність нерозривно пов'язана з усіма основними видами діяльності та стадіями життєвого циклу підприємства.

До основних напрямів інвестиційної діяльності підприємства можна віднести наступні: інвестиції в приріст оборотних коштів, в капітальне будівництво, на підтримку простого відтворення, фінансування інноваційних розробок і НДДКР; вкладення капіталу в інші проекти і організації.

Потреба в здійсненні інвестиційної діяльності може бути продиктована різними факторами, проте найбільшою мірою поширене інвестування, що призводить стратегію зростання. Тому основною метою управління інвестиційною діяльністю є забезпечення реалізації найбільш ефективних форм вкладення капіталу, спрямованих на розширення економічного потенціалу підприємства, важливим аспектом, що характеризує проблематику інвестиційної діяльності, є адекватна оцінка економічної ефективності інвестиційних проектів.

На сьогодні глибокі зміни в господарському механізмі України вимагають підвищеної уваги до вирішення питань ефективності управління інвестиційної діяльності. Фінансово-господарська діяльність будь-якого підприємства неможлива без вкладення коштів, які можуть мати власний і залучений характер, тобто без залучення власних і залучених інвестиційних ресурсів. Причому питання залучення інвестиційних ресурсів є важливим на будь-якому етапі функціонування підприємства: починаючи з етапу створення та закінчуючи його ліквідацією.

Управління інвестиційною діяльністю підприємств ґрунтується в основному на управлінні капітальними інвестиціями, адже на сучасному етапі господарювання в Україні переважає саме така форма вкладення капіталу, в умовах слабкого розвитку національного фондового ринку і власне фінансових інвестицій.

Процес управління є складовим елементом забезпечення ефективності інвестування. Добре організоване управління інвестуванням забезпечує адаптацію проекту до конкретних умов, в яких він реалізується, і, головне, в їх постійних змін, забезпечує поточну конкурентоспроможність інвестиційного процесу.

Ухвалення господарських рішень щодо інвестицій є найбільш складним і важливим завданням управління, тому виникає необхідність інтеграції діяльності всіх учасників інвестиційного процесу на підприємстві, яку можна реалізувати тільки через ефективну систему планування інвестиційною діяльністю в межах сучасної організаційної структури управління підприємством.

Тому важливою умовою підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємства є обґрунтування рішень щодо доцільності капітальних вкладень шляхом застосування економіко - математичних моделей і сучасних методів оцінки ефективності інвестиційних проектів. Основним завданням оцінки ефективності інвестиційного проекту є встановлення його цінності, являє собою різницю між позитивними результатами і негативними наслідками.

Для обґрунтування доцільності інвестування слід визначити також обсяг безбитковості, майбутні проектні ризики, а також чисту поточну вартість проекту і норму рентабельності.

Ще одним важливим кроком на шляху до підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства є підвищення якості інвестиційного планування.

Удосконалення інвестиційного планування дозволить скоротити тривалість періоду планування інвестиційної діяльності та підвищити якість планових інвестиційних рішень; зменшити, а в окремих випадках усунути негативний вплив зовнішнього середовища підприємства; використовувати всі ринкові можливості, які в даний час відкриваються перед підприємством.

Після виконання функцій управління інвестиційною діяльністю необхідно обґрунтувати інвестиційний проєкт, який полягає в тому, щоб дати керівництву підприємства найбільш повну картину становища підприємства і можливостей його розвитку. Крім того, ретельне обґрунтування проєкту створює у майбутніх інвесторів впевненість у надійності своїх інвестицій і, що не менш важливо, викликає довіру до керівництва підприємства.

Також, одним з важливих напрямків стратегічного управління інвестиційною діяльністю на українських підприємствах повинна стати розробка стратегії для заняття на ринку сильних позицій і розробки підходів до її успішної реалізації в умовах невизначеності зовнішнього середовища, сильної конкуренції і внутрішніх проблем.

Розробка такої стратегії повинна базуватися на принципах системного підходу, обліку загальної базової стратегії розвитку підприємства і т.д. і поєднанні зі стратегією соціального розвитку підприємства.

Не менш важливим аспектом вдосконалення інвестиційного менеджменту в наших національних умовах господарювання можна вважати введення нових систем моніторингу інвестиційної діяльності та автоматизацію багатьох її процесів.

Очевидно, що на сьогоднішній день спостерігається недостатнє і неефективне використання інвестиційного потенціалу, який не має дієвої системи моніторингу, здатний передбачити різні негативні аспекти поліпшення зазначеного процесу. Така ситуація обумовлена як тенденціями розвитку економіки України в цілому, так і відсутністю такої важливої складової інфраструктури інвестиційного ринку, як інформаційно-аналітичні центри, які б надавали учасникам інвестиційного ринку та органам державного управління повну і достовірну інформацію на основі моніторингу інвестиційної діяльності.

За результатами досліджень можна стверджувати, що моніторинг доцільно проводити на базі незалежної структури, основним завданням якої є інформаційне забезпечення суб'єктів інвестиційного ринку. Основою такого

інформаційного забезпечення повинен бути регулярно здійснюваний моніторинг основних параметрів інвестиційного ринку. Дану структуру можна створити на базі агентств територіального розвитку, агентств з питань залучення іноземних інвестицій у вигляді відокремленого відділу, що працює на комерційних засадах.

Фінансове забезпечення створення та функціонування центру моніторингу інвестиційної діяльності можливо здійснювати на кооперативних засадах, об'єднавши фінанси, техніку, фахівців, інформаційні можливості всіх зацікавлених організацій. В рамках системи моніторингу інвестиційної діяльності крім збору офіційної кількісної інформації доцільним є збір суб'єктивної якісної інформації.

Таким чином, можна зробити висновок, що система управління інвестиційною діяльністю підприємства є частиною загальної системи управління підприємством і включає розробку напрямків діяльності підприємства в частині інвестиційної, орієнтованої на збільшення прибутку, за рахунок довгострокових вкладення капіталів, призначених для створення, розміщення, реконструкції, модернізації, технічного переозброєння підприємства.

Для підвищення якості роботи з управління інвестиційними проектами на підприємстві доцільно автоматизувати процеси інвестиційної діяльності та створити оптимальну систему оперативного управління інвестиційною діяльністю, буде формуватися з підсистем планування, організації та моніторингу інвестицій, які в свою чергу будуть контролюватися менеджментом підприємства для забезпечення ефективного і стабільного соціально-економічного розвитку з можливістю в перспективі проводити постійну адаптацію підприємства до постійно змінюваних умов довкілля.

НУБІП України

3.3. Розробка інвестиційного проекту для досліджуваного підприємства

Розробка та реалізація інвестиційного проекту (насамперед виробничого спрямування) проходить тривалий шлях від ідеї до випуску продукції. В умовах ринку цей період прийнято розглядати як життєвий цикл інвестиційного проекту або інвестиційний цикл, який охоплює три фази:

- передінвестиційну (попередні дослідження до остаточного прийняття інвестиційного рішення);
- інвестиційну (проекування, укладання договорів, підяду, будівництво);
- виробничу (етап експлуатації знову створених об'єктів).

Кожна з цих фаз у свою чергу поділяється на стадії та етапи, яким відповідають свої цілі та методи. Так у передінвестиційній фазі є декілька паралельних видів діяльності, які частково займають і наступну, інвестиційну фазу. Таким чином, як тільки дослідження інвестиційних можливостей визначають доцільність проекту, починаються етапи сприяння інвестиціям та планування їх здійснення.

Інвестиційна фаза інвестиційного проекту може бути розділена за такими стадіями:

- встановлення правової, фінансової та організаційної основ для здійснення проекту;
- придбання та передача технологій, включаючи основні проектні роботи;
- детальне проектне опрацювання та заключення контрактів, включаючи участь у тендерах, оцінку пропозицій та проведення переговорів;
- придбання землі, будівельні роботи та установка обладнання;
- перед виробничий маркетинг, включаючи забезпечення поставок та формування адміністрації фірми;
- набір та навчання персоналу;
- здача в експлуатацію тапуск підприємства.

Експлуатаційний етап є останнім у проектному циклі, де інвестор одержує результати від вкладеного капіталу. Крім того, основною експлуатаційної фази є реабілітаційні дослідження, які проводяться на рівні фірми або підприємства. Основною метою досліджень є аналіз технічного, комерційного, фінансового та економічного стану підприємства з метою збільшення ефективності його діяльності та прибутковості із збереженням його як самостійної економічної одиниці, а також для прийняття рішень про злиття з іншими компаніями або про його повне закриття.

Загальна процедура впорядкування ІД по відношенню до конкретного проекту формалізується у вигляді так званого проектної циклу (спрощена форма інвестиційного циклу), який має такі етапи:

1. Формулювання проекту (ідентифікація) - керівництво аналізує поточний стан підприємства та визначає найбільш пріоритетні напрямки його подальшого розвитку. Результатом аналізу є бізнес-ідея, яка представляється як інвестиційний проєкт.

2. Розробка (підготовка) проекту - поступове уточнення та вдосконалення плану проекту за усіма напрямками - комерційному, технічному, фінансовому, економічному, інституціональному тощо.

Важливим на цьому етапі є також пошук та збір інформації для рішення окремих задач проекту.

3. Експертиза проекту - найважливіший етап проектної циклу, на якому інвестор, або сам проводить експертизу інвестиційного проекту, або залучає для цього консалтингову компанію.

4. Здійснення проекту - охоплює реальний розвиток бізнес-ідеї до того моменту, коли проєкт вводиться в експлуатацію. Включає також основну частину реалізації проекту, задача якої перевірка грошових потоків, які генерує проєкт, для покриття інвестицій та забезпечення бажаної віддачі.

5. Оцінка результатів - проводиться як по закінченню проекту в цілому, так і, в процесі його реалізації. Основна мета - порівняти ідеї, закладені в проєкт із ступенем їх, фактичного виконання.

Підготовка та реалізація інвестиційного проекту, в першу чергу виробничої спрямованості, здійснюється протягом тривалого періоду часу - від ідеї до її матеріального втілення. Будь-який проєкт малозначимий без його реалізації.

При оцінці ефективності інвестиційних проєктів за допомогою ринкових показників необхідно точно знати початок і закінчення робіт. Для дослідника, вченого, проєктувальника початком проєкту може бути зародження ідеї, а для ділових людей (бізнесменів) - первинне вкладення грошових коштів в його виконання. [4]

Так як підприємство займається металургією, то можна йому запропонувати себе спробувати ще й в енергетичній сфері, позаяк вони тісно переплітаються між собою.

Назва проєкту: Інвестиційний проєкт постачання споживачів тепло- і електроенергією з незалежних джерел.

Ключова ідея: Забезпечення споживачів енергією з надходженням її з незалежних джерел. У просуванні ідеї ініціатор ґрунтується на тому, що сучасні технології в спільному виробництві електричної і теплової енергій підвищують її якість і знизять вартість виробництва за рахунок наступних чинників:

- Поєднання виробництва двох видів енергії
- Відсутність втрат енергії при передачі.

Суть ідеї: Суміщене виробництво «електроенергія + тепла енергія» дозволяє використовувати все тепло, яке виділяється приводом генератора. Це стає можливим завдяки врахуванню теплообмінників в конструкцію двигуна. Вони дозволяють нагрівати воду в мережі в заданому тепловому режимі. ККД при цьому становить 90-92% (де 48-50% - це тепла енергія, а 40-42% - електрична). При такій суміщеній технології істотно знижується питома витрата палива і зменшується екологічне забруднення. Оскільки вироблена енергія і споживається в місці виробництва, її втрати мінімальні. У ініціатора

проекту є можливість побудувати газопоршневі міні-ТЕС з тепловою потужністю 14,55 МВт і потужністю 15,98 МВт.

Обґрунтування вибору обладнання та технології. У проекті переважно використовувати GE Jenbacher 612, у якого:

- 0,4 кВ - напруга генератора,
- 2002 кВт / год - одинична електропотужність,
- +1842 кВт / год - одинична тепла потужність,
- 48,2% - електричний ККД,
- 43,9% - теплової ККД,
- 92,1% - загальний ККД.

На даний момент існують 2 способи генерації енергії з застосуванням природного газу, де в першому випадку застосовуються газотурбінні установки, а в іншому - газопоршневі. Для даного проекту краще газопоршневі, оскільки:

- ККД газових турбін помітно нижче, ніж механічний ККД газових двигунів.
- Електричний ККД газового двигуна вище і стабільніше.
- Високий електричний ККД зберігається навіть при високих температурних показниках повітря.

Виходячи зі сказаного, можна зробити висновок, що інвестиції під проект з використанням газопоршневих електростанцій нижче, ніж під проект з турбінним аналогом.

Розрахунок економічної ефективності (табл. 3.1):

Таблиця 3.1

Викідні дані інвестиційного проекту			
Склад обладнання і його потужність:		когенерація	
Марка обладнання		612	8
Потужність електрична одинична, кВт	1998	Потужність електрична сумарна, кВт	15984
Потужність теплова одинична, кВт	1819	Потужність теплова сумарна, кВт	14552
Всього потужність електрична, кВт			15984
Всього потужність теплова, кВт			14552
Склад обладнання і його потужність:		Водонагрівні котли (ВК)	
Марка обладнання	REX300	Кількість одиниць	8
Потужність теплова одинична, кВт	4000	Потужність теплова сумарна, кВт	32000
Електроенергія, яка виробляється і використовується, кВтч на рік		когенерація	
При повному 100% навантаженні обладнання	134265600	При запланованому навантаженні обладнання	83% 111440448
Вартість електростанції, млн грн		Під ключ	
Обладнання і матеріали		305,3	
Транспортні витрати		6,0	
Проектування		34,2	
СМР		110	
Реконструкція мереж		73	
Запусконаладжувані роботи і шеф-монтаж		41,6	
Всього		570	
Всього об'єм кредиту, млн грн		570	
Експлуатаційні затрати - газ		когенерація	Водонагрівні котли (ВК)
Питоми затрати газу, м3/кВт		0,25	0,12
Витрати на станцію, м3 на рік (8400 год на рік)		27860112	16128000 43988112

При виборі виробника обладнання перевага віддається компанії GE

Jenbacher, оскільки вона, входячи в концерн General Electric, лідирує на ринку зі своїми газовими двигунами.

- Загальний ресурс установок цієї компанії - понад 240 тис. годин, а до капітального ремонту - понад 60 тис. годин.

- За весь час існування компанії не було випадку відкликання бракованої продукції.

- Наявність автоматизації процесів.

- Можливість збільшення потужності станції за допомогою модульного підходу при узгодженні роботи необмеженої кількості блоків.

- Проста і дешева модель адаптації під новий склад газу.

Ефективність інвестиційного проекту по рокам (табл. 3.2):

Таблиця 3.2

Операційний потік	Одиниця виміру	2020	2021	2022
Затрати на енергоресурси (всього)		432	467	505
На покупку електроенергії	млн. грн	317	348	383
Затрати на покупку теплоенергії		115	119	123
Операційні витрати (перемінні) в особистому енергоцентрі				
Витрати на газ	млн. грн	-89	-92	-95
Запчастини і сервіс	млн. грн	-16	-16	-16
Постійні витрати	млн. грн	-24	-27	-30
Всього витрати операційні	млн. грн	-183	-194	-205
EBITDA	млн. грн	249	274	300
У відсотках до витрат на покупку енергоресурсів	%	58	59	59
Операційний прибуток до податку на прибуток		215	242	272
Чистий операційний прибуток		172	194	217
Накопичений прибуток/збиток		805	999	1216
Інвестиційний потік		0	0	0
Термін кредитування	20			
Ставка, %	10%			
Нетто грошовий потік		186	214	243
Безбортовий потік		249	274	300
Дисконтований потік (NPV)		108	107	106
Термін окупності	3	1	1	1

НУБІП України

Вигода проекту: Даному підприємству буде вигідно розширити сферу своєї діяльності, воно має достатню кількість ресурсів, щоб здійснювати масштабні проекти.

НУБІП України

Тому пропонується інвестиційний проект для підприємства, сприятиме зростанню капіталу і стимулюватиме обсяги продаж енергоресурсів.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВИСНОВКИ

В даній роботі була розглянута сутність категорії «інвестиційна привабливість». Існує кілька трактувань даного визначення, але, узагальнивши їх, можна сформулювати наступне визначення інвестиційної привабливості підприємства - це система економічних відносин між суб'єктами господарювання з приводу ефективного розвитку бізнесу та підтримки його конкурентоспроможності.

Спираючись на накопичений вітчизняний та зарубіжний досвід, доведено, що інвестиційна привабливість підприємств виступає основним механізмом залучення інвестицій в економіку.

Інвестиційна привабливість залежить від зовнішніх (рівень розвитку регіону і галузі, розташування даного підприємства) і внутрішніх (діяльність всередині підприємства) факторів.

Одним з головних чинників інвестиційної привабливості підприємства є інвестиційні ризики (ризик упущеної вигоди, ризик зниження прибутковості, ризик прямих фінансових втрат).

Також фактори, що впливають на інвестиційну привабливість, підрозділяються на: виробничо-технологічні; ресурсні; інституційні; нормативно-правові; інфраструктурні, ділова репутація та інші.

Інвестиційна привабливість з точки зору окремого інвестора може визначатися різним набором факторів, що мають найбільше значення у виборі того чи іншого об'єкта інвестування.

У поточних умовах господарювання склалися кілька підходів до оцінки інвестиційної привабливості підприємств. Перший базується на показниках фінансово-господарської діяльності підприємства. Другий підхід використовує поняття інвестиційного потенціалу, інвестиційного ризику і методи оцінки інвестиційних проектів. Третій підхід ґрунтується на оцінці вартості підприємства. Кожен з методів має свої переваги і недоліки, і чим більше підходів і методів буде використано в процесі оцінки, тим буде більша

ймовірність того, що підсумкова величина буде об'єктивним відображенням інвестиційної привабливості підприємства.

Основними цілями оцінки інвестиційної привабливості є: визначення поточного стану підприємства та перспектив його розвитку; розробка заходів підвищення інвестиційної привабливості; залучення інвестицій у відповідних до інвестиційної привабливості обсягах та отримання комплексного позитивного ефекту від освоєння залученого капіталу.

Основною вимогою до будь-якого методу визначення рівня інвестиційної привабливості є можливість інтерпретації отриманої інформації та прийняття на основі визначених показників ефективних і доцільних управлінських рішень, як з боку інвестора щодо вкладання коштів, так і з боку підприємства-реципієнта щодо підвищення власного інвестиційного рейтингу.

На інвестиційну привабливість конкретного суб'єкта безпосередньо впливають економічні умови функціонування й розвитку галузі сільського господарства. Крім того, через привабливість підприємства як екладової частини інвестиційної привабливості галузі виявляється узагальнена характеристика щодо перспективності, вигідності, ефективності та мінімізації ризику вкладення інвестицій.

Для підвищення інвестиційної привабливості підприємства можна здійснити такі шляхи як:

- розробка довгострокової стратегії розвитку, а також бізнес-плану;
- проведення юридичної експертизи;
- створення позитивної кредитної історії;
- проведення заходів з реформування або реструктуризації підприємства.

Підприємство формує програму заходів підвищення інвестиційної привабливості, виходячи з індивідуальних особливостей і сформованої кон'юнктури ринків капіталу.

Згідно з проведеним аналізом підприємства в даній роботі видно, що найвища здатність забезпечити свої короткострокові зобов'язання з найбільш легко реалізовано їх частини активів, а також платіжні можливості підприємства щодо погашення поточних зобов'язань припадали на 2017 - 2020 роки, а найвища здатність була в 2017 році.

Чистий оборотний капітал, який необхідний для підтримки фінансової стійкості підприємства мав найкращі і найвищі значення у 2019 і 2020 роках. коефіцієнт платоспроможності знаходився на межі нормативного значення на протязі трьох років (2018-2020). Коефіцієнт фінансування мав тенденцію до зменшення (що є позитивно) до 2020 року, а в 2020 року він має незначне підвищення. Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами знаходиться на задовільному рівні, окрім 2016 року, це ж саме стосується і коефіцієнту маневреності власного капіталу.

Інвестиції в основні засоби та нематеріальні активи стрімко зростали з 2016 року до 2019 включно, однак в 2020 році відбулося різке зменшення на 217 млн. дол. США. Проте це значення все рівно було більшим порівняно з 2016 роком на 320 млн. дол. США.

Піковим періодом використаних чистих грошових коштів на інвестиційну діяльність так само був 2019 рік, з подальшим спадом у 2020 році на 119 млн. дол. США.

Виручка на підприємстві мала тенденцію до збільшення до 2018 року, а після зменшилася 1123 на млн. дол. США і протягом 2019 і 2020 років була майже на одному рівні. Чистий прибуток так само зростав до 2018 року (в цьому році мав найвище значення), в 2019 році зменшився на 847 млн. дол. США, а в 2020 – зріс на 185 млн. дол. США. Показники поточної ліквідності знаходяться на рівні нормативного значення (1-3), це свідчить про високий рівень платоспроможності (оборотних активів достатньо для того, щоб відповісти за поточними зобов'язаннями), окрім 2016 року.

Аналіз фінансової стійкості підприємства ґрунтується на аналізі співвідношення власного і позикового капіталу підприємства. Дане

співвідношення допомогло визначити, що підприємство є фінансово стійким лише у 2019 році.

Значення показника фінансової незалежності знаходиться в межах 0,4 -

0,6, що свідчить про те, що компанія використовує свій потенціал повною мірою.

Після проведення аналізу фінансової стійкості ми побачили, що підприємство було стійким лише у 2018-2019 роки.

Рентабельність є найважливішим відносним показником фінансової діяльності будь-якого підприємства, в 2018-2019 років спостерігається

зниження всіх показників рентабельності порівняно з іншими роками. А от рентабельність продукції достатньо висока, лише в 2019 році спостерігається суттєве зниження цього показника (в порівнянні з 2018 роком рентабельність знизилась на 10,5%).

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: від 16.01.2003, № 436-IV із змінами та доповненнями. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436>
2. Інвестиційне законодавство України // Український інвестиційний журнал – 2002. – № 10. – 89 с.
3. Конституція України : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 серп. 2008 р. : – К. : Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2008. – 48 с.
4. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 50. – Ст. 676.
5. Про інститути спільного інвестування (пайові та інвестиційні фонди) : Закон України від 15 березня 2001 року № 2299-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2299-14>.
6. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних України. – 1999. – № 40. – Ст. 363.
7. Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5205-17>
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
8. Буднікова Ю.В. Інвестиційна привабливість підприємства та фактори впливу на неї/ Ю.В. Буднікова // Інноваційна економіка. – С. 194-197.
9. Балнурова Л.С. Управління інвестиційною діяльністю. – М.: КНОРУС, 2015. – 384 с.
10. Ван Хорн Жд. К. Основи управління фінансами, – М.: Фінанси і статистика, 2014 – 301 с.
11. Вахрин П.І. Інвестиції: Підручнк. – М.: Видавничо-торгова корпорація «Дашков І К°», 2012. – 384 с.

12. Гуськова Т.Н. Оцінка інвестиційної привабливості об'єктів статистичними методами. – М.: ГАСБУ, 2010. – 278 с.

13. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності.

Інвестування: Навч. посібник. – 2-е вид./ А.П. Дука– К.: Каравела, 2016. – 432

с.
14. Калишенко В.О. Аналіз методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості підприємств. / В.О. Калишенко, В.В. Швалченко – [Електронний ресурс] – Режим доступу:

http://www.rusnauka.com/13_NPN_2010/Economics/65704.doc.htm

15. Каплан Р.С. Збалансована система показників. Від стратегії до дій : пер. з англ. / Роберт С. Каплан, Дейвід Нортон. – К.: ЗАО «Олімп-Бізнес», 2015. – 320 с.

16. Киселева Н.В. Інвестиційна діяльність: навчальний посібник. –

М.: КНОРУС, 2015. – 432 с.

17. Кобилецький В. Р. Коefіцієнт фінансової автономії (Коefіцієнт фінансової незалежності) / В. Р. Кобилецький // Сайт-журнал «Financial Analysis online» [Електронний ресурс] – Режим

доступу: <https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-pokaznikiv/346->

[pokaznik-finansovoi-avtonomii-pokaznik-finansovoi-nezalezhnosti](https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-pokaznikiv/346-pokaznik-finansovoi-avtonomii-pokaznik-finansovoi-nezalezhnosti) (дата перегляду: 10.10.2021)

18. Козаченко Г.В. Управління інвестиціями на підприємстві / Г.В.

Козаченко, О.М. Антіпов, О.М. Ляшенко та ін. – К.: Лібра, 2017. – С. 368.

19. Комплексна оцінка інвестиційної привабливості підприємств /

Трясицина Н.Ю. // Економічний аналіз. – 2014 - №18 – 5 с.

20. Кунцевич В.О. Підходи до діагностики фінансового потенціалу

Підприємства / В.О. Кунцевич // Актуальні проблеми економіки. – 2015. - №1.

– С. 68-75.

21. Крилов Е.Н., Власова В.М., Єгорова М.Г. Аналіз фінансового

стану та інвестиційної привабливості підприємства. М.: Фінанси і статистика, 2013. 192 с.

22. Марголін А.М. Інвестиції Учебник – М.: Издательство РАГС, 2016. – 464 с.

23. Савицька Г.В. Аналіз господарської діяльності підприємства. 4-е вид., перероб. и доп. – Мінськ: ООО «Нове знання», 2009. – 688 с.

24. Сахіна М.А., Чибриков Г.Г. Економічна теорія. Посібник для ВНЗ – К.: Інфра-М, 2012. – с. 189 с.

25. Сергєєв Н.В., Веретенникова Т.Н., Яновський В.В. Організація і фінансування інвестицій. – Х.: Фінанси і статистика, 2013. – 400 с.

26. Овдій Л.І., Оцінка привабливості підприємств за допомогою статистичних моделей // Л.І. Овдій, Я.А. Некрасова. // Економічні науки. – 2014. - №4. Т. 2. – С. 184-188.

27. Небога М.М. Розробка механізму визначення інвестиційної привабливості корпоративних підприємств транспорту / М.М. Небога – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://gisap.eu/ru/rozrobka-mekhan%D1%96znu-viznachennya-%D1%96investits%D1%96ino%D1%97-privablivost%D1%96-korporativnih-p%D1%96dri%D1%94msiv-transportu>

28. Інвестиційна привабливість підприємства. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://otherreferats.allbest.ru/finance/00193318_0.html

29. Економіка підприємства: магістерський курс [Підручник] / М.В. Загірняк, П.Г. Перерва, О.І. Маслак та ін. // Частина 1 / За ред. професорів Загірняка М.В., Перерви П.Г., Маслак О.І. - Кременчук, 2015. – 736 с.

30. Белоліпецький В.Г. Фінансовий менеджмент / В.Г. Белоліпецький. - М.: КНОРУС, 2016 - 448 с.

31. Вінник О. М. Інвестиційне право. Навч. посібник / О. М. Вінник. – К.: Атіка, 2010. – 323 с.

32. Вовчак О. Д. Інвестування : навч. посібн. / О. Д. Вовчак. – Львів : Новий Світ-2000, 2008. – 544 с.

33. Гапак Н. Законодавчі чинники формування інвестиційної політики як складової бізнесового клімату // Н. Гапак // Регіональна економіка – 2012. – №3. – С. 71-81.

34. Дука А. П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування. [Текст] : навч. посіб. / А. П. Дука. – К. : Каравела, 2007. – 424 с.

35. Задихайло Д. В. Інвестиційне право України. Збірник нормативно-правових / Д. В. Задихайло. – Харків : Еспада, 2012. – 752 с.

36. Захарін С. В. Кредитування інвестиційної діяльності // Фінанси України й. - 2004 – №4, с.25-27

37. Іванов Г. І. Інвестиції: судь, види, механізми функціонування [Текст] / Г. І. Іванов. – Р : Фенікс, 2015. – 352 с.

38. Інвестиційне законодавство України // Український інвестиційний журнал – 2002. – № 10. – 89 с.

39. Конституція України : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 серп. 2008 р. : (відповідає офіц. текстові). – К. : Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2008. – 48 с.

40. Кухар В. І. Удосконалення правового регулювання інвестиційних відносин як складова інвестиційної політики держави / В. І. Кухар // Вісник господарського судочинства. – 2004. – № 3. – С. 226-229.

41. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність [Текст] : підручник / Т. В. Майорова. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 472 с.

42. Мельник В. В., Козюк В. В. Міжнародна інвестиційна діяльність: Навч. посібник / В. В. Мельник, В. В. Козюк. – Тернопіль : Карг-бланш, 2003. – 249 с.

43. Мисько Н. С. Правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні / Н. С. Мисько // Управління розвитком. – 2014. – № 6. – С. 62-65.

44. Омельченко А. В. Інвестиційне право: навч. посібник / А. В. Омельченко. – К. : КНЕУ, 1999. – 176 с.

45. Опищенко В. А. Сучасні напрями формування інвестиційної політики в Україні // Економіка України – 2003 - №10 С. 46-50

46. Панчишин С. М. Макроекономіка: Навчальний посібник. - К. : Либідь, 2002. - 614 с.

47. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом [Текст] : навч. посібн. / А. А. Пересада. – К. : Лібра, 2002. – 462 с.

48. Погасій С. О. Інвестиційний менеджмент (в прикладах і завданнях): [Текст] навч. посібник / С. О. Погасій, О. В. Познякова, Ю. В. Краснокутська; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2009. – 337 с.

49. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон : Закон України від 13.10.1992 р. № 2673-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 50. – Ст. 676.

50. Про захист іноземних інвестицій: закон України від 18.09.1991, № 1560-ХІІ [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>

51. Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії: Указ Президента України від 19.02.94 р. № 55/94 // [Електронний ресурс]: Правова система «Інфодиск: Законодавство України». К. : ТОВ «Інфодиск», 2008. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). [Правова серія «Інфодиск»]. Систем. вимоги: P-233 ; 32 Мб RAM ; CD-ROM Windows 95/OSR2/98/NT SP6/2000/XP.

52. Рейтинг Doing Business [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unian.net/news/602584-ukraina-mojet-uluchshit-pozitsii-vreytinge-doing-business-v-sleduyuschem-godu-ekspert.html>.

53. Рибій О. В. Національне законодавство та прямі іноземні інвестиції: аналіз деяких аспектів правового регулювання / О.В. Рибій // Зовнішня торгівля: право та економіка. – 2005. – № 2–3 (19–20). – С. 43–47.

54. Сердюк М.А. Правове регулювання іноземного інвестування в Україні / М.А. Сердюк, О.Г. Розметова // Вісник «Економіка». Наукове видання Київського нац. ун-тету ім. Тараса Шевченка. Вип. 50. – Київ, 2011. – С.33-35.

55. Стефанович Є.А. Інвестиційна діяльність як економічне явище [Текст] / Є. А. Стефанович // Економіка та держава. – 2010. – № 11. – С. 60–64.

56. Фархутдінов І. З. Іноземні інвестиції: глобальні правові парадигми / І. З. Фархутдінов // Політика і право. – 2013. – № 10. – С. 56-71.

57. Череп А. В. Інвестиційна діяльність в Україні: стан та шляхи її активізації [Текст] / А. В. Череп, Г. І. Рурка. // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво : науково-виробничий журнал. – 2011. – № 3. –

С.48-52

58. Чернадчук В. Д. Основи інвестиційного права України / Чернадчук В. Д., Сухонос В. В., Чернадчук Т. О. ; за ред. В. Д. Чернадчука. – Суми : ВТД «Університетська книга». – К. : Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2015. – 352 с.

59. Шарп У. Ф. Інвестиції / У. Ф. Шарп, Г. Дж. Бейлі ; пер. с англ. – М. : Інфра, 2017. – 1042 с.

60. Щербина В. С. Господарське право : підручник / В. С. Щербина. – 5-те вид., перероб. і допов. – Київ : Юрінком Інтер, 2012. – 600 с.

61. Щукін Б. М. Інвестування: Курс лекцій / Б. М. Щукін. – К. : МАУП, 2014. – 216 с.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Додатки

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

IFRS Consolidated Summary Financial Statements 31 December 2016

Зведена фінансова звітність 31 грудня 2016

*Meininvest B.V.***Consolidated Summary Balance Sheet***All amounts in millions of US dollars*

	Note	31 December 2016	31 December 2015
ASSETS			
Non-current assets			
Goodwill	8	543	601
Other intangible assets	9	125	164
Property, plant and equipment	10	4,724	4,822
Investments in associates and joint ventures	11	908	779
Deferred tax asset	28	96	105
Income tax prepaid	12	25	105
Trade and other receivables	14	137	229
Total non-current assets		6,558	6,805
Current assets			
Inventories	13	949	766
Income tax prepaid	12	18	66
Trade and other receivables	14	1,580	1,365
Cash and cash equivalents	15	226	180
Total current assets		2,773	2,377
TOTAL ASSETS		9,331	9,182
EQUITY			
Share capital	16	0	0
Share premium	16	6,225	6,225
Other reserves	17	(8,442)	(8,013)
Retained earnings		6,107	5,674
Equity attributable to the owners of the Company		3,890	3,886
Non-controlling interest	18	138	138
TOTAL EQUITY		4,028	4,024
LIABILITIES			
Non-current liabilities			
Retirement benefit obligations	21	326	335
Deferred tax liability	28	368	348
Other non-current liabilities	22	92	103
Total non-current liabilities		786	786

Current liabilities			
Loans and borrowings	19	2,879	2,858
Seller's notes	20	90	88
Trade and other payables	23	1,548	1,426
Total current liabilities		4,517	4,372
TOTAL LIABILITIES		5,303	5,158
TOTAL LIABILITIES AND EQUITY		9,331	9,182

Усі суми в мільйонах доларів США

	Прим.	31 грудня 2016	31 грудня 2015
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Гудвіл	8	543	601
Інші нематеріальні активи	9	125	164
Основні засоби	10	4,724	4,822
Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства	11	908	779
Відстрочений податковий актив	28	96	105
Податок на прибуток передоплачений	12	25	105
Торгова та інша дебіторська заборгованість	14	137	229
Всього необоротних активів		6,558	6,805
Оборотні активи			
Запаси	13	949	766
Податок на прибуток передоплачений	12	18	66
Торгова та інша дебіторська заборгованість	14	1,580	1,365
Грошові кошти та їх еквіваленти	15	226	180
Всього оборотних активів		2,773	2,377
БАЛАНС		9,331	9,182
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	16	0	0
Премія за акції	16	6,225	6,225
Інші запаси	17	(8,442)	(8,013)
Нерозподілений прибуток		6,107	5,674
Власний капітал, що припадає на власників компанії		3,890	3,886
Неконтрольний відсотки	18	138	138
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ		4,028	4,024

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ**Довгострокові зобов'язання**

Зобов'язання щодо пенсійного забезпечення	21	326	335
---	----	-----	-----

Відстрочене податкове зобов'язання	28	368	348
------------------------------------	----	-----	-----

Інші необоротні зобов'язання	22	92	103
------------------------------	----	----	-----

Всього довгострокові зобов'язання		786	786
--	--	------------	------------

Поточні зобов'язання

Позики	19	2,879	2,858
--------	----	-------	-------

Доходи майбутніх періодів	20	90	88
---------------------------	----	----	----

Торгова та інша кредиторська заборгованість	23	1,548	1,426
---	----	-------	-------

Всього поточні зобов'язання		4,517	4,372
------------------------------------	--	--------------	--------------

ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		5,303	5,158
----------------------------	--	--------------	--------------

БАЛАНС		9,331	9,182
---------------	--	--------------	--------------

IFRS Consolidated Summary Financial Statements

31 December 2017

Зведена фінансова звітність 31 грудня 2017

Metinvest B.V.

Consolidated Summary Balance Sheet

All amounts in millions of US dollars

	Note	31 2017	December 31 2016
ASSETS			
Non-current assets			
Goodwill	8	603	543
Other intangible assets	9	120	125
Property, plant and equipment	10	4,132	4,724
Investments in associates and joint ventures	11	1,085	908
Deferred tax asset	28	109	96
Income tax prepaid	12	8	25
Trade and other receivables	14	181	167
Total non-current assets		6,238	6,558
Current assets			
Inventories	13	1,235	949
Income tax prepaid	12	9	18
Trade and other receivables	14	2,342	1,580
Cash and cash equivalents	15	259	226
Total current assets		3,845	2,773
TOTAL ASSETS		10,083	9,331
EQUITY			
Share capital	16	0	0
Share premium	16	6,225	6,225
Other reserves	17	(8,934)	(8,442)
Retained earnings		6,894	6,107
Equity attributable to the owners of the Company		4,185	3,890
Non-controlling interest	18	123	138
TOTAL EQUITY		4,308	4,028
LIABILITIES			
Non-current liabilities			
Loans and borrowings	19	2,739	-
Retirement benefit obligations	21	369	326
Deferred tax liability	28	300	368

Other non-current liabilities	22	80	92
Total non-current liabilities		3,488	786
Current liabilities			
Loans and borrowings	19	271	2,879
Seller's notes	20	7	90
Income tax payable		78	18
Trade and other payables	23	1,931	1,530
Total current liabilities		2,287	4,517
TOTAL LIABILITIES		5,775	5,303
TOTAL LIABILITIES AND EQUITY		10,083	9,331

Усі суми в мільйонах доларів США

	Примітки	31 грудня 2017	31 грудня 2016
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Гудвіл	8	603	543
Інші нематеріальні активи	9	120	125
Основні засоби	10	4,132	3,724
Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства	11	1,085	908
Відстрочений податковий актив	28	109	96
Податок на прибуток передоплачений	12	8	25
Торгова та інша дебіторська заборгованість	14	181	137
Всього необоротних активів		6,238	6,558
Оборотні активи			
Запаси	13	1,235	949
Податок на прибуток передоплачений	12	9	18
Торгова та інша дебіторська заборгованість	14	2,342	1,580
Грошові кошти та їх еквіваленти	15	259	226
Всього оборотних активів		3,845	2,773
БАЛАНС		10,083	9,331
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	16	0	0
Премія за акції	16	6,225	6,225
Інші запаси	17	(8,934)	(8,442)
Нерозподілений прибуток		6,894	6,107
Власний капітал, що припадає на власників компанії		4,185	3,890

Неконтрольовані відсотки	18	123	138
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ		4,308	4,028
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Довгострокові зобов'язання			
Позики	19	2,739	-
Зобов'язання щодо пенсійного забезпечення	21	369	326
Відстрочене податкове зобов'язання	28	300	368
Інші необоротні зобов'язання	22	80	92
Всього довгострокові зобов'язання		3,488	786
Поточні зобов'язання			
Позики	19	271	2,879
Доходи майбутніх періодів	20	7	90
Податок на прибуток, що підлягає сплаті		78	18
Торгова та інша кредиторська заборгованість	23	1,931	1,530
Всього поточні зобов'язання		2,287	4,517
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		5,775	5,303
БАЛАНС		10,083	9,331

Summary IFRS Consolidated Financial Statements

31 December 2018

Зведена фінансова звітність 31 грудня 2018

Metinvest B.V.

Summary Consolidated Balance Sheet

All amounts in millions of US dollars

	Note	31 December 2018	31 December 2017
ASSETS			
Non-current assets			
Goodwill	9	594	603
Other intangible assets	10	119	120
Property, plant and equipment	11	4,490	4,132
Investments in associates and joint ventures	12	1,066	1,085
Deferred tax asset	28	80	109
Income tax prepaid		-	8
Trade and other receivables	14	405	181
Total non-current assets		6,754	6,238
Current assets			
Inventories	13	1,347	1,235
Income tax prepaid		7	9
Trade and other receivables	14	2,790	2,342
Cash and cash equivalents	15	280	259
Total current assets		4,424	3,845
TOTAL ASSETS		11,178	10,083
EQUITY			
Share capital	16	0	0
Share premium	16	6,225	6,225
Other reserves	17	(9,144)	(8,934)
Retained earnings		8,264	6,894
Equity attributable to the owners of the Company		5,345	4,185
Non-controlling interest	18	58	123
TOTAL EQUITY		5,403	4,308
LIABILITIES			
Non-current liabilities			
Loans and borrowings	19	2,194	2,739
Retirement benefit obligations	21	411	369
Deferred tax liability	28	240	300
Other non-current liabilities	22	196	80
Total non-current liabilities		3,041	3,488

Current liabilities			
Loans and borrowings	19	489	271
Seller's notes	20	60	7
Income tax payable		59	78
Trade and other payables	23	2,126	1,931
Total current liabilities		2,734	2,287
TOTAL LIABILITIES		5,775	5,775
TOTAL LIABILITIES AND EQUITY		11,178	10,083

Усі суми в мільйонах доларів США

	Примітки	31 грудня 2018	31 грудня 2017
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Гудвіл	8	594	603
Інші нематеріальні активи	9	119	120
Основні засоби	10	4,490	4,132
Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства	11	1,066	1,085
Відстрочений податковий актив	28	80	109
Податок на прибуток передоплачений	12	-	8
Торгова та інша дебіторська заборгованість	14	405	181
Всього необоротних активів		6,754	6,238
Оборотні активи			
Запаси	13	1,347	1,235
Податок на прибуток передоплачений	12	7	9
Торгова та інша дебіторська заборгованість	14	2,790	2,342
Грошові кошти та їх еквіваленти	15	280	259
Всього оборотних активів		4,424	3,845
БАЛАНС		11,178	10,083
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	16	0	0
Премія за акції	16	6,225	6,225
Інші запаси	17	(9,144)	(8,934)
Нерозподілений прибуток		8,264	6,894
Власний капітал, що припадає на власників компанії		5,345	4,185
Неконтрольний відсотки	18	58	123
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ		5,403	4,308

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Довгострокові зобов'язання			
Позики	19	2,194	2,739
Зобов'язання щодо пенсійного забезпечення	21	411	369
Відстрочене податкове зобов'язання	28	240	300
Інші необоротні зобов'язання	22	196	80
Всього довгострокові зобов'язання		3,041	3,488
Поточні зобов'язання			
Позики	19	489	271
Доходи майбутніх періодів	20	60	7
Податок на прибуток, що підлягає сплаті		59	78
Торгова та інша кредиторська заборгованість	23	2,126	1,931
Всього поточні зобов'язання		2,734	2,287
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		5,775	5,775
БАЛАНС		11,178	10,083

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Summary IFRS Consolidated Financial Statements

31 December 2019

Зведена фінансова звітність 31 грудня 2019

Metinvest B.V.

Summary Consolidated Balance Sheet

All amounts in millions of US dollars

	Note	31 December 2019	31 December 2018
ASSETS			
Non-current assets			
Goodwill	8	601	594
Other intangible assets	9	140	119
Property, plant and equipment	10	6,354	4,490
Investments in associates and joint ventures	11	1,301	1,066
Deferred tax asset	26	85	80
Income tax prepaid			-
Trade and other receivables	13	842	405
Total non-current assets		9,323	6,754
Current assets			
Inventories	12	1,185	1,347
Income tax prepaid		27	7
Trade and other receivables	13	3,028	2,790
Cash and cash equivalents	14	274	280
Total current assets		4,514	4,424
TOTAL ASSETS		13,837	11,178
EQUITY			
Share capital	15	0	0
Share premium	15	6,225	6,225
Other reserves	16	(7,804)	(9,144)
Retained earnings		8,411	8,264
Equity attributable to the owners of the Company		6,832	5,345
Non-controlling interest	17	98	58
TOTAL EQUITY		6,930	5,403
LIABILITIES			
Non-current liabilities			
Loans and borrowings	18	2,442	2,194
Retirement benefit obligations	20	597	411
Deferred tax liability	26	273	240
Other non-current liabilities	21	195	196
Total non-current liabilities		3,507	3,041

Current liabilities			
Loans and borrowings	18	590	489
Seller's notes	19	-	60
Income tax payable		31	59
Trade and other payables	22	2,779	2,126
Total current liabilities		3,400	2,734
TOTAL LIABILITIES		6,907	5,775
TOTAL LIABILITIES AND EQUITY		13,837	11,178

Усі суми в мільйонах доларів США

	Примітки	31 грудня 2019	31 грудня 2018
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Гудвіл	8	601	594
Інші нематеріальні активи	9	140	119
Основні засоби	10	6,354	4,490
Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства	11	1,301	1,066
Відстрочений податковий актив	26	85	80
Податок на прибуток передоплачений		-	-
Торгова та інша дебіторська заборгованість	13	842	405
Всього необоротних активів	8	9,323	6,754
Оборотні активи			
Запаси	12	1,185	1,347
Податок на прибуток передоплачений	27	7	7
Торгова та інша дебіторська заборгованість	13	3,028	2,790
Грошові кошти та їх еквіваленти	14	274	280
Всього оборотних активів		4,514	4,424
БАЛАНС		13,837	11,178
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	15	0	0
Премія за акції	15	6,225	6,225
Інші запаси	16	(7,804)	(9,144)
Нерозподілений прибуток		8,411	8,264
Власний капітал, що припадає на власників компанії		6,832	5,345
Неконтрольний відсотки	17	98	58
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ		6,930	5,403
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			

Довгострокові зобов'язання			
Позики	18	2,442	2,194
Зобов'язання щодо пенсійного забезпечення	20	597	411
Відстрочене податкове зобов'язання	26	273	240
Інші необоротні зобов'язання	21	195	196
Всього довгострокові зобов'язання		3,507	3,041
Поточні зобов'язання			
Позики	18	590	489
Доходи майбутніх періодів	19	-	60
Податок на прибуток, що підлягає сплаті		31	59
Торгова та інша кредиторська заборгованість	22	2,779	2,126
Всього поточні зобов'язання		3,400	2,734
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		6,907	5,775
БАЛАНС		13,837	11,178

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Summary IFRS Consolidated Financial Statements

31 December 2020

Зведена фінансова звітність 31 грудня 2020

Metinvest B.V.

Summary Consolidated Balance Sheet

All amounts in millions of US dollars

	Note	31 December 2020	31 December 2019
ASSETS			
Non-current assets			
Goodwill	7	630	601
Other intangible assets	8	121	140
Property, plant and equipment	9	5,289	6,354
Investments in associates and joint ventures	10	1,889	1,301
Deferred tax asset	24	440	85
Trade and other receivables	12	736	842
Total non-current assets		8,275	9,323
Current assets			
Inventories	11	937	1,185
Income tax prepaid		11	27
Trade and other receivables	12	3,405	3,028
Cash and cash equivalents	13	826	274
Total current assets		5,179	4,514
TOTAL ASSETS		13,454	13,837
EQUITY			
Share/capital	14	0	0
Share premium	14	6,225	6,225
Other reserves	15	(8,957)	(7,804)
Retained earnings		9,186	8,411
Equity attributable to the owners of the Company		6,454	6,832
Non-controlling interest	16	42	98
TOTAL EQUITY		6,496	6,930
LIABILITIES			
Non-current liabilities			
Loans and borrowings	17	2,427	2,442
Retirement benefit obligations	18	591	597
Deferred tax liability	24	184	273
Other non-current liabilities	19	201	195
Total non-current liabilities		3,403	3,507

Current liabilities			
Loans and borrowings	17	510	590
Income tax payable		69	31
Trade and other payables	20	2,976	2,779
Total current liabilities		3,555	3,400
TOTAL LIABILITIES		6,958	6,907
TOTAL LIABILITIES AND EQUITY		13,454	13,837

Усі суми в мільйонах доларів США

	Примітки	31 грудня 2020	31 грудня 2019
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Гудвіл	7	630	601
Інші нематеріальні активи	8	121	140
Основні засоби	9	5,289	6,354
Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства	10	1,389	1,301
Відстрочений податковий актив	24	110	85
Торгова та інша дебіторська заборгованість	12	736	842
Всього необоротних активів		8,275	9,323
Оборотні активи			
Запаси	11	937	1,185
Податок на прибуток передоплачений		11	27
Торгова та інша дебіторська заборгованість	12	3,405	3,028
Грошові кошти та їх еквіваленти	13	826	274
Всього оборотних активів		5,179	4,514
БАЛАНС		13,454	13,837
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	14	0	0
Премія за акції	14	6,225	6,225
Інші запаси	15	(8,957)	(7,804)
Нерозподілений прибуток		9,186	8,411
Власний капітал, що припадає на власників компанії		6,454	6,832
Неконтрольний відсотки	16	42	98
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ		6,496	6,930
ЗОВОВ'ЯЗАННЯ			
Довгострокові зобов'язання			

Позики	17	2,427	2,442
Зобов'язання щодо пенсійного забезпечення	18	591	597
Відстрочене податкове зобов'язання	24	184	273
Інші необоротні зобов'язання	19	201	195
Всього довгострокові зобов'язання		3,403	3,507
Поточні зобов'язання			
Позики	17	510	590
Доходи майбутніх періодів		-	-
Податок на прибуток, що підлягає сплаті		69	31
Торгова та інша кредиторська заборгованість	20	2,976	2,779
Всього поточні зобов'язання		3,555	3,400
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		6,958	6,907
БАЛАНС		13,454	13,837